XANGAI, 30-7-2013

TREBALL FINAL DE GRAU

ESTUDI DE CAS:

SITUACIÓ DEL TURISME AL POBLAT DE LINJIATANG, ZHEJIANG (XINA)

UNIVERSITAT DE GIRONA | SARA FORGAS I SERRA
FACULTAT DE TURISME | TUTOR: LLUÍS MUNDET I CERDAN

"El turisme és com el foc,

et pot cuinar el menjar,

o et pot cremar la casa."

(Proverbi oriental)

Taula de continguts

1 Introducció 5

1.1 Rellevància del tema 5

1.2 Objectius 7

1.2.1 Objectiu primari 7

1.2.2 Objectius secundaris 7

1.3 Motivació personal 8

1.4 Metodologia 9

1.5 Estructura del treball 11

2 Marc teòric 12

2.1 Definicions 12

2.1.1 Turisme 12

2.1.2 Turisme sostenible 12

2.1.3 Turisme solidari 15

2.1.4 Ecoturisme 18

2.1.5 Impactes del turisme 21

2.2 Organismes Internacionals que s'encarreguen del turisme responsable 23

2.2.1 ONU 23

2.2.2 Organització Mundial del Turisme (OMT) 24

2.2.3 World Travel & Tourism Council (WTTC) 24

2.2.4 Intermón Oxfam 25

3 Cos del treball 26

3.1 Introducció al cas xinès 26

3.2 La Xina 26

3.2.1 Demografia i geografia 27

3.2.2 Entorn Polític 28

3.2.3 Entorn econòmic 28

3.2.4 Entorn social 30
3.2.5 Entorn tecnològic 30
3.2.6 El turisme a Xina 31
3.3 El comptat de Lin'an 35
3.3.1 Dades turístiques 36
3.3.2 Característiques del territori 36
3.3.3 Economia de la regió 38
3.4 El poblat de Linjiatang 40
3.4.1 Desenvolupament del turisme a Linjiatang 41
3.4.2 Comunicació i transports 42
3.4.3 Infraestructures i serveis turístics 43
3.4.4 Recursos turístics de la destinació 43
3.4.5 Informació i promoció 44
3.4.6 Anàlisi dels agents involucrats 45
3.4.7 Impactes produïts pel turisme 47
4 Propostes de millora 49
5 Conclusions 51
6 Agraïments 54
7 Bibliografia 55

Índex d'imatges

Imatge 1. Mapa de la Xina 27
Imatge 2. Província de Zhejiang 27
Imatge 3. Vista aèria del poblat de Linjiatang i entorn 40
Imatge 4. Pujada coneguda com 'La cascada de pedres', aprop de Linjiatang. 43

Índex de taules

Taula 1. Enfocaments del turisme sostenible 14

Taula 2. Indicadors de sostenibilitat 22

Taula 3. PIB dels països del BRICS (2009 – 2010) 28

Taula 4. Nombre d'arribades de turistes estrangers a la Xina segons regió d'origen, 2000 - 2011 (10.000 persones) 32

Taula 5. Nombre d'arribades de turistes estrangers a la Xina segons gènere, edat i motivació, 2010 – 2011 (10.000 persones) 33

Taula 6. Turisme domèstic a la Xina segons origen, 2000 - 2011 (milió de persones) 34

Taula 7. Nombre d'arribades de turistes a la regió de Zhejiang (Xina), 2000 – 2011 (10.000 persones) 36

1 Introducció

En aquest capítol introductori sobre el cas d'estudi de desenvolupament turístic en una població rural xinesa, es presentaran els diferents motius pels quals s'ha realitzat aquest treball, explicant perquè s'ha considerat important el tema escollit, definint els objectius del projecte, exposant la motivació personal que l'ha fet tirar endavant, els mètodes emprats i finalment l'estructura que el treball en sí ha pres, per així poder orientar al lector i introduir-lo de ple en el cas estudiat.

1.1 Rellevància del tema

Arreu del món, el turisme és una indústria molt potent i important per a l'economia de cada país i la global. Tal com demostra el Council & Economics (2013), la contribució del turisme en el PIB mundial va créixer per tercer any consecutiu el 2012, sent d'un 9% del total. D'aquesta manera s'han creat més de 4 milions de nous llocs de treball, amb un total de més de 260 milions empleats, tot i la contínua crisis econòmica. Així doncs, amb aquesta capacitat de recuperació i de generar alts nivells d'ocupació, la importància de l'activitat turística com a instrument de desenvolupament econòmic i creació d'ocupació és clara.

El mateix organisme ens destaca com la demanda turística cap a mercats emergents i dins d'aquests continuarà creixent en importància, esdevenint un element significatiu en l'economia d'aquests països. En el cas de Xina es preveu que superarà als Estats Units el 2023 com l'economia més important en turisme del món, mesurat en termes de PIB total i la mida del mercat emissor.

Segons l'Organització Mundial del Turisme (OMT/UNWTO), en l'última dècada la Xina s'ha consolidat com el major mercat turístic emissor d'Àsia. Això està en línia amb la projecció de l'organització que el 2020 la Xina es convertirà en el major país receptor de turisme i la quarta font emissora més gran al món amb 100 milions de viatgers a l'exterior (UNWTO, 2010).

Amb tot això, també hem de tenir en compte que la Xina és un dels 5 països considerats emergents en l'actualitat, amb un creixement econòmic suau, un dels anomenats BRICS (junt amb Brasil, Rússia, Índia i Sudàfrica), tal com es reflecteix en l'acrònim ideat per l'economista Jim O'Neill el 2001.

Observant l'economia interna del país, es pot veure com el turisme també és un sector important dins de la Xina, ja que hi provoca diversos impactes econòmics a part dels generats

directament. Segons el Council & Economics (2013), la contribució directa del turisme al PIB del país el 2012 va ser de 1.361 billions de RMB (170 billions d'euros), que representa el 2,6% del PIB, i es preveu que augmenti un 7,8% el 2013. Amb aquestes dades es reflecteix l'activitat econòmica generada per hotels, agències de viatges, línies aèries i altres serveis de transport (excepte rodalies), així com restaurants i oci, que en conjunt varen generar més de 63 milions de llocs de treball el 2012, és a dir, un 8,3% de l'ocupació total.

Tal com les dades econòmiques demostren, Xina és un país amb un alt potencial turístic, ja sigui gràcies als recursos naturals i culturals dels que sempre ha gaudit el territori, com al turisme de negocis que es dóna a les grans ciutats. Degut a aquest augment de la demanda turística, des de fa uns anys el govern està millorant la seva gestió del turisme, en alguns casos fins i tot s'ha contactat amb universitats europees per tal de que doctors en matèria de turisme imparteixin classes a universitats xineses. Uns anys abans dels Jocs Olímpics de Pequín, varis professors de la Universitat de les Illes Balears (UIB) es van desplaçar regularment a Canton per oferir formació sobre gestió turística i hotelera i així poder fer front al gran esdeveniment que van suposar els JJOO (UIB, 2003). Un altre exemple d'universitat catalana que recentment ha signat un conveni amb la que és considerada la millor universitat de la Xina en estudis de turisme, la Universitat Sun Yat-Sen, és la Universitat de Girona (UdG), oferint l'oportunitat als estudiants del Màster Europeu Erasmus Mundus en Gestió del Turisme (EMTM), coordinat per la Facultat de Turisme de la UdG, de conèixer com es gestiona el turisme a Àsia i a Europa (UdG, 2012).

Tot i això, el sistema polític del país pot arribar a posar barreres a un desenvolupament sostenible i equilibrat. Així doncs, com és previsible en un país tan extens, es troba un contrast molt gran entre les grans ciutats i les zones rurals. Però què passa amb les àrees menys desenvolupades? Hi ha algun tipus de turista que les visiti?

En aquest treball s'analitzarà una d'aquestes comunitats rurals a la Xina, veient com el turisme s'ha desenvolupat i es desenvolupa a la zona. Aquesta anàlisi es farà des de l'òptica del turisme solidari i sostenible, i l'ecoturisme, conceptes relacionats entre ells i força moderns - alguns encara en procés de definició -, però que ens poden aportar llum sobre com, amb una bona gestió, una comunitat rural i el seu entorn es poden veure beneficiats pel turisme sense resultar malmesos, garantint la preservació a llarg termini del medi. Com es veurà més endavant, l'àrea d'estudi és encara bastant desconeguda i poc explotada turísticament. La intenció principal és reconèixer quina és la gestió del turisme duta a terme al poblat en concret,

quin són els agents que hi intervenen i veure els impactes que el turisme ha causat, causa i pot causar a la comunitat.

La recerca està dissenyada com un estudi de cas aplicat al poblat de Linjiatang, que es troba al comtat de Lin'an de la prefectura de Hangzhou, a la província de Zhejiang de la Xina. Cal veure que cada regió de la Xina és molt diferent, per tant seria erroni extrapolar el cas a un altre poblat xinès, ja que l'estudi està centrat en aquest en concret i no en el context global del país.

1.2 Objectius

1.2.1 Objectiu primari

L'objectiu principal d'aquest treball és, a través dels coneixements i la visió analítica adquirida durant el Grau en Turisme, estudiar un cas de turisme solidari i sostenible en un poblat rural de la Xina per tal de conèixer quina gestió fan de l'activitat turística en aquest cas concret, tenint en compte la situació de tancament i aïllament sòcio-polític en que es troba el país.

Amb el meu Treball Final de Grau es pretén, un cop analitzat el cas, fer algunes propostes de millora per a la població local, per tal de facilitar el moviment de turistes, però sempre guardant l'essència del lloc, per no perdre el recurs bàsic que és el medi on es troba.

1.2.2 Objectius secundaris

Altres objectius que es pretenen assolir amb l'estudi d'aquest cas són:

- Conèixer quin és el concepte d'ecoturisme que s'utilitza a la Xina.
- Veure quina és la situació de l'ecoturisme a la Xina.
- Conèixer el territori on se situa el cas en concret.
- Saber quins són els elements que intervenen en l'activitat turística del poblat.
- Analitzar els diferents impactes generats pel turisme en una comunitat.
- Detectar quines són les debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats de la destinació.

1.3 Motivació personal

Durant el Grau en Turisme he anat aprenent que hi ha diferents tipus de turisme, comportaments dels visitants, motivacions a l'hora de viatjar, etc. A això s'hi uneixen els meus gustos i valors personals. Sempre m'he decantat més pel turisme de naturalesa, lluny de les massificacions, per explorar indrets que encara conservin la seva originalitat i per un viatge que em permeti interactuar amb els locals, aprenent dels seus costums. Considero que l'activitat turística pot aportar molts beneficis, materials i immaterials, tant per al viatger com per a l'amfitrió.

Aprofitant que aquest estiu he tingut l'oportunitat de fer una estada de pràctiques en una empresa a Xangai, Xina, a través del programa pilot de tres mesos ofert per la UdG, he anat a conèixer algunes comunitats rurals de províncies properes per tal d'allunyar-me del dia a dia de la gran ciutat. He anat a cercar la Xina més original, més rural, més autèntica, i a observar com es desenvolupa l'ecoturisme en un país tan diferent del nostre.

L'empresa on vaig estar fent les pràctiques no té a res veure amb el turisme solidari, tot i que si que en té amb el turisme sostenible. Es tracta d'un petit hotel al centre de Xangai que es diferencia per ser el primer hotel de la Xina que compensa les emissions de CO^2 instal·lant tecnologies d'eficiència energètica. A més, part de l'hotel està construït a partir de materials reciclats d'antigues construccions i la decoració està feta també amb articles de segona mà. La filosofia d'empresa és la sostenibilitat, s'usen productes ecològics per a la neteja i el manteniment i el restaurant serveix menjar de producció ecològica. Encara que això pot ser quelcom cada cop més habitual al nostre país, per a Xina és una novetat, ja que el concepte reciclar i viure d'una manera sostenible encara és poc acceptat per a la majoria de la població del país.

Tot i que la idea inicial de la meva estada era fer pràctiques, un cop allà vaig anar veient que podia aprofitar l'ocasió per enfocar el meu Treball Final de Grau observant com es desenvolupa el turisme en una comunitat rural xinesa. Les circumstàncies van anar més o menys lligades, així que al poc temps d'estar a Xangai vaig trobar un Tour Operador que fa sortides de cap de setmana amb comunitats d'aquest tipus, podent-ne contractar una i anar a observar *in situ* el cas, descobrint així una realitat molt diferent a la de casa nostra. Cal dir que em vaig alegrar del gran contrast entre les àrees rurals i Xangai. Ja acostumada a estar a una ciutat que sembla que mai s'acaba, que miris on miris només veus edificis, i la majoria dels dies un núvol de boirina format per la pol·lució que ho envaeix tot. Em va sorprendre gratament

veure com es preserven encara els espais naturals i l'aire a la muntanya és molt més pur, fins i tot fresquet. Si bé es cert que els impactes naturals que causen les urbanitzacions sobre el paisatge encara no es tenen gaire en compte a Xina, va ser molt positiu sortir a passar uns dies a plena naturalesa, allunyada de l'asfalt.

L'experiència viscuda i adquirida tant durant l'estada a Xangai com en la visita a aquesta comunitat i d'altres indrets és una experiència que no és pot viure a Europa. El quotidià dels asiàtics, la seva manera de pensar, de raonar, de viure, de fer, pot arribar a ser estranya per un occidental, fins i tot xocant. A partir d'aquest xoc cultural vaig començar a investigar més sobre el país, trobant literatura molt interessant, tot i que alguns cops va ser important també la manca d'informació o poc anàlisi que s'ha fet del turisme a la regió de Lin'an, que és la que estudiaré. Del conjunt de tot en va sorgir la motivació per aquest treball.

Xina és un país molt extens, amb diversitat de paisatges, tradicions i gastronomia molt diverses. Hi ha regions més turístiques que d'altres, i molts tipus de visitants també. Els mesos que vaig passar a Xina vaig viure a Xangai, on la majoria de turisme és de negocis. El meu enfocament inicial per aquest treball, però, era estudiar un turisme més rural, on el visitant ajudés en certa manera a millorar la qualitat de vida de la comunitat, i veure si la gestió d'aquest era sostenible i quins impactes estava causant.

Paral·lelament a tot allò explicat fins ara, a nivell mundial està creixent la tendència del turisme sostenible, solidari i l'ecoturisme. Són termes força moderns i que en alguns casos encara s'estan acabant de definir. El meu interès aquí es veure com es gestiona l'ecoturisme en una població rural a la Xina, en contrast amb el turisme de masses cap a les grans ciutats i els grans destins asiàtics.

1.4 Metodologia

Per tal de dur a terme el treball, ha estat necessari primerament fer una recerca teòrica de diferents conceptes relacionats amb el turisme solidari i sostenible, així com l'ecoturisme. Juntament amb aquesta recerca s'hi uneix l'experiència viscuda en una comunitat rural a Xina, l'estada en el país i el coneixement més a fons de la cultura i el seu dia a dia. Tot i que la comunicació directe amb els habitants de la comunitat va ser molt difícil, degut a la barrera que l'idioma suposa, vaig poder parlar amb els organitzadors del viatge, que coneixen molt bé la gent del poblat i en alguns casos van poder traduir les meves preguntes. A més una de les organitzadores és xinesa, per tant va poder transmetre amb garantia els sentiments dels

residents del poblat. Tot i això, s'ha de tenir també en consideració la pèrdua d'informació que es deriva del pas d'una llengua a l'altra.

Un cop decidit el tema a tractar, amb la base teòrica ja força desenvolupada, va ser hora de contextualitzar l'acció, és a dir, de fer un estudi de l'entorn on es desenvolupa l'activitat turística, per tal d'entendre millor el que futurament em trobaria. Finalment vaig visitar l'indret objecte d'estudi. Allà vaig poder parlar amb els organitzadors de les activitats, que eren els únics que parlaven anglès, i vaig començar a veure com es gestionava l'activitat turística. El *tour operador* que organitza les excursions en aquesta regió s'anomena YEJO Circle i té base a Xangai. Més endavant en el meu treball exposaré informació detallada sobre aquesta companyia, però ara cal dir que gràcies a les converses amb ells vaig poder rebre molta informació que d'altra manera m'hagués estat molt difícil de conèixer, ja que buscar dades a Xina no és fàcil degut al seu sistema polític i a que la majoria de informació està disponible només en xinès, menys fàcil encara quan es tracta de poblats tan petits. Encara que YEJO Circle organitza vàries activitats a diferents indrets de Xina i Àsia, en aquest treball em centraré en l'activitat turística desenvolupada al poblat de Linjiatang.

El marc teòric va ser bàsicament extret de llibres i articles de revistes acadèmiques en turisme, relacionats amb el turisme solidari, l'ecoturisme, el turisme a Xina i la regió de Lin'an. Les dades quantitatives relatives al país varen ser obtingudes a través d'Internet. Cal dir que les dades més generals, del país, van ser relativament fàcils de trobar, a través de webs governamentals, ja sigui l'oficial o la de l'oficina xinesa d'estudis estadístics. Però a l'hora d'anar minimitzant el zoom geogràfic cada cop era més complicat trobar dades, per limitacions del país i també degut a que moltes informacions es poden trobar només en xinès. La gran extensió territorial del país fa que el sistema politico-administratiu sigui molt complex, constituït per fins a cinc nivells diferents: l'administració central, la província, la prefectura, el comptat i finalment el poblat. Pels motius de dificultat d'aconseguir informació més detallada i perquè seria complicat i massa extens parlar de tots els nivells administratius, aquest treball se centrarà en una anàlisi global de Xina seguidament d'una anàlisi més detallada de la regió de Lin'an i finalment del poblat de Linjiatang.

És important remarcar que una part de l'anàlisi de l'entorn va ser observació pròpia, al conviure durant tres dies amb la gent del poblat i parlar sobretot amb els organitzadors de l'activitat. Aquesta informació es podria arribar a extreure d'algun escrit posterior, però en aquest cas és basa en l'experiència. Del poblat de Linjiatang se'n parlarà segons l'observació i

les converses mantingudes durant l'estada *in situ*, ja que és un poblat tan remot que ha estat molt complicat trobar dades específiques en anglès.

1.5 Estructura del treball

Aquest cas d'estudi està estructurat en tres grans blocs i, a més, les conclusions i la bibliografia.

El primer bloc d'aquest treball consta de la introducció dels continguts a través de remarcar la importància del tema de recerca, la motivació que ha portat a desenvolupar la qüestió, els objectius que es volen assolir durant la seva execució i la metodologia emprada.

El següent bloc conté el marc teòric, on es desenvolupen diferents conceptes ja escrits per diversos autors sobre turisme sostenible, solidari i ecoturisme, que ens són útils per entendre el cos del treball. També es posaran en context diferents principis relacionats amb aquests conceptes. Cal remarcar que els tres conceptes estan molt relacionats, per tant, al llarg del treball s'utilitzarà principalment el terme ecoturisme, ja que és el que engloba de manera més genèrica els dos anteriors. Breument s'explicarà què s'entén per impactes del turisme, ja que si es veu el turisme des d'una visió sostenible és important tenir-los en compte. Al final de l'apartat es mencionaran quin són els organismes internacionals que ajuden als tipus de turisme descrit, ja que s'ha considerat oportú conèixer qui hi ha darrere les definicions utilitzades al treball.

El tercer bloc està enfocat en l'anàlisi de l'entorn, primer a nivell més general, de nació, on s'inclou una anàlisi PEST de la Xina. Seguidament s'analitza més detalladament la regió de Lin'an en concret i la població de Linjiatang en particular. Quan es parli específicament del poblat, es farà una anàlisi de l'entorn amb els recursos dels que disposa, i també s'explicarà la gestió del turisme des del punt de vista de comunicació, infraestructures i agents involucrats.

Finalment es troben les conclusions, que són una resposta als objectius formulats en el primer apartat, així com una síntesi de tot allò explicat al llarg dels altres blocs del treball. En aquest apartat és on s'exposaran les propostes de millora per al turisme de la població, ja que aquestes estan molt lligades a l'anàlisi final que es farà del treball.

Les fonts d'informació emprades pel desenvolupament del treball es troben citades a l'apartat final, la bibliografia.

2 Marc teòric

Al llarg del marc teòric s'exposaran les diferents definicions ja citades pels experts en l'àmbit del turisme i es parlarà d'algunes de les organitzacions internacionals que gestionen i estudien l'activitat turística mundial, per tal de conèixer qui hi ha darrere aquestes definicions.

2.1 Definicions

Hi ha diversos tipus de turisme, que es van generant a partir dels interessos de les persones que duen a terme una activitat en concret durant la seva estada en un país diferent al seu. Aquest treball es basa específicament en el segment de l'ecoturisme, per aquest motiu és necessari definir el concepte. Per poder definir-lo, com es veurà seguidament, és necessari conèixer d'altres termes relacionats. Aquest apartat va destinat a conèixer com han anat evolucionant aquests termes fins avui dia.

2.1.1 Turisme

L'Organització Mundial del Turisme (OMT) ha definit el turisme com "les activitats que realitzen les persones durant els seus viatges i estades a llocs diferents al del seu entorn habitual, per un període de temps consecutiu inferior a un any, amb finalitats d'oci, negocis i d'altres motius, no relacionats amb l'exercici d'una activitat remunerada al lloc visitat". (Organització Mundial del Turisme, 2013)

A partir d'aquesta definició de l'OMT es creu adient incloure-la en el treball, ja que el cas d'estudi analitzat s'emmarca clarament dins el que es pot qualificar com a turisme, al ser una activitat fora de la rutina habitual de les persones que la realitzen i comportant un desplaçament del seu entorn.

2.1.2 Turisme sostenible

L'entorn on es du a terme el cas d'estudi és el medi natural, que cal preservar per tal de poder continuar amb l'activitat turística de la zona tal com la coneixem avui dia. Per aquest motiu s'ha cregut adient aprofundir en el terme 'turisme sostenible', per entendre més bé quin tipus de turisme és el que es busca en el cas estudiat.

Per tal de definir turisme sostenible s'ha de tenir en compte el concepte de desenvolupament sostenible. Segons l'informe Brundtland, també conegut com "El Nostre Futur Comú" (1987), "el desenvolupament sostenible és el desenvolupament que satisfà les necessitats del present sense comprometre la capacitat de generacions futures per satisfer les seves pròpies necessitats. Conté en el seu interior dos conceptes clau:

El concepte de "necessitats", en particular les necessitats essencials dels pobres del món, a la qual s'ha de donar prioritat absoluta, i

La idea de limitacions imposades per l'estat de la tecnologia i l'organització social en la capacitat del medi ambient per satisfer les necessitats presents i futures."

(WCED, 1987)

El concepte "sostenibilitat" és un terme encara bastant modern. De fet és molt emprat actualment per diferents experts i organitzacions, però cadascú l'interpreta de manera diferent. És per aquest motiu que trobem diverses definicions de sostenibilitat.

L'any 1972 es va celebrar a Estocolm (Suècia) la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient Humà, coneguda també com a Conferència d'Estocolm, amb l'assistència de 113 caps d'Estat i de Govern de tot el món. Aquesta es va celebrar motivada per la preocupació sobre diferents aspectes ambientals, sent el primer gran fòrum internacional dedicat a aquest tema. De la conferència en van sorgir la Declaració d'Estocolm, que contenia 26 principis relatius als drets i les responsabilitats dels éssers humans envers el medi ambient; el Pla d'Acció per al Medi Ambient Humà, amb recomanacions genèriques; i el Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA), un petit secretariat dins el sistema de les Nacions Unides. (Generalitat de Catalunya, 2002)

Vint anys després del primer fòrum a Estocolm, el 1992, es va celebrar la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament (UNCED) a Rio de Janeiro, Brasil, també coneguda com la Cimera de la Terra. Allà es va obtenir, entre d'altres documents, l'Agenda 21, que és un pla d'acció que elabora estratègies i un programa de mesures integrades per aturar i invertir els efectes de la degradació ambiental i per promoure un desenvolupament compatible amb el medi ambient i sostenible en tots els països.

Hunter (1997) ens remarca la manca de claredat i la gran quantitat de retòrica que s'ha utilitzat i s'utilitza a l'hora de definir sostenibilitat i ens classifica el turisme sostenible en quatre possibles enfocaments, que van des de la sostenibilitat molt dèbil fins a la sostenibilitat molt forta:

Taula 1. Enfocaments del turisme sostenible

Tourism imperative	***Product-Led Tourism***	***Environment-Led Tourism***	***Neotenous Tourism.***
Interpretació molt dèbil	**Interpretació dèbil**	**Interpretació forta**	**Interpretació molt forta**
Satisfer les necessitats dels turistes i dels operadors turístics.	Hi ha una consideració de la conservació del medi, però s'ha de sostenir el producte turístic.	El medi com a preocupació principal.	El creixement del turisme s'ha de sacrificar davant la protecció ambiental.
	Sobretot en destinacions madures.	Sobretot en àrees on el turisme és inexistent o relativament nou.	Àrees en gran part desproveïdes d'activitat turística. Limitat als primers estadis turístics.

Font: (Seguí Llinàs, 2006) citant Hunter (1997)

Finalment, una definició que uneix els conceptes turisme i sostenibilitat és la proposada per l'OMT, qui diu que "el turisme sostenible satisfà les necessitats dels turistes actuals i de les regions amfitriones, protegint i millorant les oportunitats del futur. Enfocat cap a la gestió de tots els recursos de manera que les necessitats econòmiques, socials i estètiques puguin ser satisfetes mantenint la integritat cultural, els processos ecològics essencials, la diversitat biològica i els sistemes de suport de la vida" (UNWTO, 1998).

2.1.2.1 L'Agenda 21 a la Xina

Després de la Cimera de la Terra el govern xinès va iniciar el procés de formulació de l'Agenda 21 de la Xina establint un líder i una oficina afiliada, sota la direcció de la Comissió Estatal de Planificació (SPC) i l'Estatal de Ciència i Tecnologia de la Comissió (STC), per participar en la formulació de l'Agenda 21 de la Xina i el Programa Prioritat associat.

El març de 1994, l'Agenda 21 de la Xina es va completar finalment, en base a les condicions nacionals específiques de la Xina i posant especial atenció a la població, el medi ambient i el desenvolupament. Va establir-se un objectiu estratègic del desenvolupament sostenible que

pogués promoure el desenvolupament coordinat de l'economia, la societat, els recursos i medi ambient.

El programa de l'Agenda 21 de la Xina es classifica en quatre parts:

- Estratègia global i polítiques de desenvolupament sostenible.
- Desenvolupament social sostenible.
- Desenvolupament econòmic sostenible.
- Utilització racional dels recursos i protecció del medi ambient.

(Nacions Unides, 2003)

Després de veure què és el turisme sostenible i com aquest es desenvolupa a través de l'Agenda 21 podem concloure l'apartat dient que, tot i ser un concepte relativament modern, són molts els organismes i els individus que s'han preocupat perquè el món tingui una visió més enfocada a la preservació del medi, pensant sempre en les generacions que vindran, ja que elles també tenen dret a gaudir del mateix que em fet nosaltres.

2.1.3 Turisme solidari

El cas d'estudi no és un cas de turisme solidari com es podria entendre en un altre estudi, on l'objectiu principal és ajudar a una població local a dur a terme una activitat en concret. Tot i això, s'ha vist oportú definir aquí el turisme solidari, ja que és un concepte relacionat amb el turisme sostenible, que ja s'ha estudiat, i l'ecoturisme, que es veurà més endavant.

Durant les últimes dècades, cada cop més són els turistes que s'han anat decantant per un turisme allunyat del turisme de masses. Amb aquesta nova tendència turística, la demanda es va ampliar, de manera que han anat apareixent a Europa i Nord-Amèrica organitzacions que tenen com a fi desenvolupar formes de turisme alternatiu. Sovint aquest turisme va lligat als termes turisme 'responsable', 'comunitari' o 'ètic'. Seguint aquests conceptes es pretén que les poblacions locals prenguin protagonisme en les vacances dels turistes i deixin de ser simplement un decorat. D'aquesta manera existeix intercanvi d'experiències, enriquint ambdues parts.

Com proposa Intermón Oxfam (2004), són "fórmules que també persegueixen que el turisme, com activitat econòmica que és, es converteixi en una possibilitat de desenvolupament i millora de les condicions de vida per a les poblacions autòctones dels països receptors".

Aquest segment turístic es desenvolupa majoritàriament a països en vies de desenvolupament, com alguns indrets de Sud Amèrica, Àfrica i Àsia. Normalment són aquestes les regions que necessiten de més dinamisme econòmic, ja que acostumen a tenir un Índex de Desenvolupament Humà (IDH) mitjà o baix.

En el cas de Xina l'IDH segons l'informe de 2013 és de 0'699, ocupant el lloc 101 de la llista, per tant està considerat un IDH mitjà. Si ho comparem amb Espanya, aquest ocupa el lloc 23 de la llista, amb un IDH de 0'885, el que s'entén com a desenvolupament humà molt alt. (Equip de l'informe sobre el DH, 2013)

El turisme solidari va sovint lligat al turisme sostenible, ja que els valors que ambdós persegueixen són quasi bé els mateixos. Trobem turisme solidari en indrets on les poblacions són més vulnerables al tenir uns recursos econòmics escassos. La relació aquí amb el turisme sostenible és que, al ser aquestes poblacions més dèbils, es procura evitar els impactes negatius que pot produir el turisme, ja que si es veu el turisme com una font d'ingressos pot arribar a malmetre el territori.

"L'idea del turisme solidari és simple: és possible ajudar a la població local i gaudir al mateix temps d'unes vacances esplèndides, optant simplement per rutes que tinguin en compte i impliquin les comunitats locals. En altres paraules, es tracta de perseguir un intercanvi mútuament beneficiós." (Intermón Oxfam, 2004, p. 22,23)

Segons Intermón Oxfam (2004), no existeix un model únic de turisme solidari, però podem seguir uns principis generals que estan darrere aquest tipus de vacances, i que bàsicament es centren en la preservació de la biodiversitat en la originalitat de l'hàbitat local i en la participació de les poblacions locals en els beneficis econòmics dels projectes turístics. Ambdós són necessaris per assegurar la pervivència del capital turístic de la zona i per incentivar la població a la conservació del seu entorn i cultura.

Els deu principis del turisme solidari que Intermón Oxfam proposa són:

1. Els pobladors locals han de participar del turisme comunitari, el que significa que no només han d'obtenir uns ingressos sinó que el seu paper ha de ser actiu en la pressa de decisions i en el règim de la propietat.
2. La comunitat local ha de rebre una part justa dels beneficis que generi qualsevol negoci turístic.

3. Els *tour* operadors han de tractar amb comunitats abans que amb individus. Treballar amb individus pot crear divisions dins la comunitat. Quan les comunitats tinguin òrgans de representació, aquests han de ser consultats i les seves decisions respectades.
4. El turisme ha de ser sostenible des d'una perspectiva mediambiental. Els habitants locals s'han de beneficiar dels projectes de conservació i ser consultats si es pretén que funcionin. El turisme no ha de representar més pressió sobre els recursos escassos.
5. El turisme ha de donar suport a les cultures tradicionals demostrant respecte cap als coneixements indígenes. El turisme pot fomentar en els habitants locals la valoració del seu propi patrimoni cultural.
6. Els *tour* operadors han de treballar amb els habitants locals amb l'objectiu de minimitzar els impactes negatius del turisme.
7. On sigui convenient, els *tour* operadors han de mantenir la presència d'estrangers limitada a grups reduïts, per tal de minimitzar tant el seu impacte cultural com mediambiental.
8. Els *tour* operadors o els guies han d'informar els turistes sobre què trobaran i sobre el comportament adequat abans d'arribar a la comunitat, és a dir, han d'indicar-los com vestir, si poden o no fer fotografies, i advertir-los sobre el respecte a la intimitat.
9. S'ha de permetre als habitants locals participar del turisme amb dignitat i respecte per si mateixos. No se'ls ha de pressionar per que celebrin cerimònies que no tenen res a veure amb el seu calendari de tradicions, etc.
10. Les persones tenen dret a dir 'no' al turisme. S'han de respectar les comunitats que rebutgin el turisme.

(Intermón Oxfam, 2004)

En el cas del poblat de Linjiatang no es tenen unes necessitats d'ajuda imperants, com es podria donar en alguna població de l'Àfrica o Sud Amèrica, fins i tot en altres indrets més pobres de la Xina, però s'ha relacionat amb el treball en el sentit de que el turisme en aquest indret també està aportant uns beneficis a la població local.

2.1.4 Ecoturisme

Així com passa amb el turisme sostenible i el turisme solidari, trobem diverses definicions d'ecoturisme. Per tal de buscar un nexe d'unió encara més fort entre els dos primer termes, ja que es podria considerar implícitament un està relacionat amb l'altre, s'ha considerat oportú parlar de l'ecoturisme. S'han escollit aquests conceptes per a l'estudi de cas ja que com veurem més endavant, són els que millor descriuen l'activitat turística del poblat i la zona. És per això, que a durant el treball es parlarà d'ecoturisme, però fent referencia sempre als tres conceptes aquí desenvolupats.

La definició d'ecoturisme que s'ajusta més al que es busca en aquest treball és la que el defineix com el "viatge a zones relativament inalterades o àrees naturals no contaminades amb l'objectiu específic d'estudiar, admirar i gaudir del paisatge i les seves plantes i animals silvestres, així com les manifestacions culturals existents (passades i presents) que es troben en aquestes zones" (Ceballos-Lascuráin & Lindgerg, 1993).

La Societat Internacional de l'Ecoturisme - en anglés *The International Ecotourism Society* - (TIES, 1990), diu que l'ecoturisme és "un viatge responsable a àrees naturals, que conservi el medi ambient i millori el benestar de la població local". Per tal de que aquest viatge responsable sigui dut a terme correctament, s'han de seguir els principis de l'ecoturisme:

- Minimitzar l'impacte del turisme.
- Crear consciència pel medi i la cultura i respectar-los.
- Proporcionar experiències positives tant per als visitants com per als amfitrions.
- Proporcionar beneficis financers i riquesa a la població local.
- Augmentar la sensibilitat política, ambiental i social dels amfitrions.

L'any 2002, en el marc de l'Any Internacional de l'Ecoturisme, es va dur a terme a Quebec, Canadà, la Cimera Mundial de l'Ecoturisme. Els assistents a aquesta cimera van preparar un programa preliminar i unes recomanacions a l'espera de ser aprovades a la Cimera Mundial sobre el Desenvolupament Sostenible (CMDS) que tindria lloc uns mesos més tard a Johannesburg. De la Declaració del Quebec sobre l'ecoturisme es poden extreure varis principis com:

- L'ecoturisme abraça els principis del turisme sostenible en relació als impactes econòmics, socials i mediambientals del turisme. S'adhereix així mateix als principis específics següents, que el diferencies del més ampli concepte de turisme sostenible:

    - Contribueix activament a la conservació del patrimoni natural i cultural,
    - Inclou comunitats locals i indígenes en la seva planificació, desenvolupament i explotació i contribueix al seu benestar,
    - Interpreta el patrimoni natural i cultural del destí per als visitants,
    - Es presta millor als viatgers independents, així com als circuits organitzats per a grups petits.
- Reconeixen que l'ecoturisme ha liderat la introducció de les pràctiques de sostenibilitat dins el sector turístic.

(PNUMA & OMT, 2002)

2.1.4.1 L'ecoturisme a la Xina

En aquest apartat es mencionarà el turisme cultural, ja que per a la filosofia xinesa és quelcom que va implícit al concepte d'ecoturisme. Les definicions trobades d'ecoturisme a la Xina sempre el relacionaven, per aquest motiu s'esmenta en aquest apartat, però no s'entrarà a fer un estudi concret de què és el turisme cultural, ja que no és el tipus de turisme principal que s'enfoca en aquest treball.

En el cas de Xina, quan es parla d'ecoturisme es relaciona amb el turisme cultural. Com s'explicarà en aquest apartat, per a la filosofia xinesa cultura i medi ambient són dos conceptes que van junts, a diferencia del pensament occidental que els entén per separat, tot i que les formes que pren l'ecoturisme a Xina són variacions amb enfocaments adaptats d'occident.

Segons Sofield i Li (2007) citant Li (2005), les diferencies tenen el seu origen en 5 factors que es converteixen en una política específica xinesa sobre medi ambient, planificació i desenvolupament. Aquests cinc factors són:

1. Una transició econòmica on la ideologia d'una economia central dóna peu al mercat econòmic occidental a desenvolupar 'capitalisme amb cara xinesa'. Moltes companyies del sector privat, incloent ressorts i hotels, són de fet propietat de ministeris d'estat.
2. Un aliat a això és la manera com les doctrines comunistes en molts aspectes encara estableixen els paràmetres o límits de què pot ser fet, ja que aquestes determinen el sistema polític i, per tant, què és acceptat i què no en moltes situacions.
3. La modernització, ja que la Xina creix a un ritme molt més accelerat que la majoria de països, es tradueix invariablement en la construcció d'alguna cosa: si un projecte no

dóna lloc a una gran quantitat d'edificis es creu que no ha tingut èxit. Ecoturisme, per exemple és més sobre la construcció de l'oferta impulsada per la inversió que la conservació del medi ambient.

4. La demografia de Xina, sent la nació més poblada del món. Durant segles, els xinesos directa o indirectament han tingut impacte sobre quasi tot el territori xinès, i els paratges 'naturals' o els ecosistemes primitius han desaparegut en gran part, de manera que els dominats o influenciats ecosistemes acaben sent el focus de l'ecoturisme, en contrast amb el l'ideal d'ecoturisme occidental, que està centrat en i al voltant d'allò més natural, verge.
5. Els valors tradicionals, profundament arrelats, han resistit canvis polítics al llarg dels segles i romanen com a elements fonamentals determinats per la cultura. Sustenten aquest enfocament per al desenvolupament de l'ecoturisme i el turisme cultural a la Xina contemporània, tant és així que, de fet pràcticament tot els paisatges naturals són igualment paisatges culturals.

Per tal d'entendre millor el per què el pensament xinès entén aquests dos conceptes com un i no per separat ens hauríem de centrar en diferents principis de la filosofia xinesa. Sofield i Li (2007) ens citen vàries frases d'autors xinesos relacionades amb l'ecoturisme i el turisme cultural. Així doncs inicialment trobem el principi Taoista, amb més de dos mil anys d'antiguitat que ens parla de "l'home i la natura en harmonia". La visió xinesa, com ja s'ha dit, considera patrimoni cultural i natural com una única entitat. Aquesta visió és tant antropocèntrica com antropomorfa. La paraula que s'utilitza en xinès per dir 'naturalesa' és '*da-jiran'*, que literalment es tradueix com "tot el que ve a ser" i engloba les muntanyes, els rius, les plantes, els animals i els éssers humans, és a dir, tot allò lligat als cinc elements (Tellenbach i Bin, 1989). Sofield i Li (2007) també ens citen les paraules de Tu (1989) per tal d'entendre la connexió que la filosofia xinesa fa entre la cultura (home) i la terra (medi ambient): "L'home es basa en la terra, la terra en el cel, el cel es basa en el camí i el camí en la natura: totes les modalitats de l'ésser estan orgànicament connectades". Finalment, sota els valors confucians es "buscava la saviesa última en la natura" (Overmyer, 1986).

El resultat d'aquesta unió medi ambient – cultura que el pensament xinès ha originat esdevé en que tothom qui vegi el paisatge d'aquest país sabrà reconèixer a l'instant que és a Xina, ja que els elements culturals són uns grans identificadors de la cultura del país, integrada en harmonia amb el medi.

Per entendre una mica més aquesta filosofia caldria introduir-se en el simbolisme de les coses a la Xina. Per a un xinès, o un asiàtic en general, coses del quotidià, formes, colors, rituals, llocs, etc. tot té un simbolisme darrere, que ells coneixen des de petits, ve implícit a la seva cultura, però que per un occidental és molt difícil de reconèixer, si es que no s'ha interessat pel tema. Aprofundir en aquest tema aquí seria anar massa enllà, per això s'esmenta que això existeix en el pensament i la cultura xinesa, però no s'entrarà en més detall per no desviar el tema.

2.1.5 Impactes del turisme

El turisme, com tota activitat humana, té una sèrie d'impactes tant positius com negatius sobre el medi. Quan parlem d'impactes turístics ens referim a "qualsevol canvi social, econòmic, ambiental i/o cultural produït a partir del desenvolupament turístic, sigui aquest positiu o negatiu". (Miralles Plantalamor & Roselló Campins, 2009)

Segons Miralles Plantalamor i Roselló Campins (2009), els investigadors, des de les respectives disciplines, coincideixen a dividir els impactes del turisme en tres grans blocs:

1. Impacte econòmic: estudia els costs i beneficis que es deriven del desenvolupament i ús dels serveis turístics.
2. Impacte ambiental: estudia els canvis ocorreguts en el medi i l'espai.
3. Impacte sociocultural: estudia el canvi en l'estructura i forma de vida a les àrees turístiques.

Aquests tres grans blocs els podem relacionar amb el que alguns estudis diuen sobre el turisme sostenible. Segons Pérez de las Heras (2004), "l'objectiu fonamental del turisme sostenible és mantenir-se en el temps, necessitant obtenir la màxima rendibilitat protegint els recursos naturals que el sostenen i respectant i involucrant la població. Això respon als tres components de la sostenibilitat:

1. Econòmic: un turisme sostenible ha de ser rendible per a que sigui viable.
2. Ambiental: un turisme sostenible ha de col·laborar en la protecció i conservació del medi ambient en el que es desenvolupa, ja que depèn d'ell.
3. Sociocultural: un turisme sostenible ha d'ajudar a reforçar valors de relació, intercanvi d'experiències, enriquir tant als visitants com als amfitrions."

(Pérez de las Heras, 2004)

"A l'hora de desenvolupar l'activitat turística es posen en marxa diferents mecanismes econòmics en el lloc de partida, d'arribada i durant el viatge: transports, allotjaments, restauració, etc. Tots aquests desplaçaments de persones necessiten d'infraestructures, que tenen un impacte important sobre el medi, tant físic (urbanitzacions, construccions al litoral o la muntanya, aeroports i ports, carreteres i autopistes) com social i cultural (costums, festes, activitats econòmiques), impactes que de vegades destrueixen o modifiquen irreversiblement el medi. (...) Per això (l'impacte del turisme) s'ha de controlar. Aquest control s'ha de fer valorant els impactes positius i els negatius. D'aquí la necessitat d'un model de creixement turístic sostenible" (Seguí Llinàs, 2006).

Per tal de controlar els impactes turístics, Intermón Oxfam proposa una sèrie d'indicadors que poden ajudar a l'hora de definir quins són els límits de desenvolupament turístic tolerables:

Taula 2. Indicadors de sostenibilitat

Indicador		Mesura
1	Stress	Número de visitants / turistes (per any / estació)
2	*Stress* social	Relació de quantitat visitant / turista amb la població local (per any / estació)
3	Atractiu	Llista de recursos naturals i culturals Taxa d'atractiu dels recursos naturals i culturals
4	Procés de planificació	Existència de pla local / regional per al desenvolupament
5	Procés de planificació turística	Existència de pla local / regional per al desenvolupament turístic
6	Àrees protegides	Categoria de protecció Percentatge d'àrea protegida comparat amb tot el territori de destí
7	Implicació local	Relació del número de negocis turístics d'amos locals amb el número total de negocis turístics
8	Control local	Existència de mesures formals (audiències públiques, reunions comunitàries, referèndum local) per assegurar el control local sobre la planificació i implantació del desenvolupament
9	Ocupació	Número de llocs de treball creats en turisme (equivalent en temps complet) Relació de número de treballadors locals a número de treballadors no locals
10	Contribució del turisme en l'economia local	Proporció total d'impostos generats únicament pel turisme
11	Diversitat econòmica	Participació de les diferents activitats econòmiques en el total d'impostos
12	Consum energètic	Relació de les fonts renovables d'energia a fons energètiques no renovables (consum)
13	Gestió de residus	Percentatge de cases amb sistema apropiat de clavegueram Percentatge de residus que reben tractament
14	Educació i entrenaments	Percentatge de persones locals involucrades en el turisme amb capacitació i educació professional Distribució de treballadors en turisme segons nivell d'educació Percentatge de treballadors en turisme (i persones locals) formats al treball durant un període determinat
15	Satisfacció local	Percepció global dels impactes del turisme a la comunitat local
16	Satisfacció dels turistes	Satisfacció global dels turistes sobre la qualitat i relació valor / preu del producte turístic Percentatge / canvi de visites repetides en comparació a primeres visites

Font: (Intermón Oxfam, 2004, p. 21)

Aquests indicadors ens són útils per conèixer com el turisme està afectant a la població, sobretot a mesura que el destí comença a estar consolidat. En el cas aquí estudiat tot just es comença a desenvolupar l'activitat turística, però és interessant fer un cop d'ull general per veure si la sostenibilitat de la regió està en perill. Linjiatang encara rep un nombre de visitants per any molt reduït; té un pla de desenvolupament gestionat pel govern local que té en compte la capacitat de càrrega del territori; tots els negocis són locals; el percentatge entre treballadors del camp i del sector turístic és equilibrat; els ingressos generats pel turisme es distribueixen uniformement; i la satisfacció tant d'hostes com d'amfitrions acostuma a ser elevada. Així doncs podem dir que els indicadors per a la població de Linjiatang entren dins els paràmetres de sostenibilitat.

2.2 Organismes Internacionals que s'encarreguen del turisme responsable

Al llarg de les diferents definicions relacionades amb el treball s'ha parlat de diversos organismes que s'ocupen del turisme solidari i del turisme sostenible. En aquest apartat s'ha considerat oportú explicar quines són aquestes organitzacions i a què es dediquen, per tal de poder contextualitzar millor els conceptes que ens proposen.

2.2.1 ONU

L'Organització de les Nacions Unides va ser fundada el 1945 després de la Segona Guerra Mundial per 51 països que es van comprometre a mantenir la pau i la seguretat internacionals, fomentant relacions d'amistat entre les nacions i promovent el progrés social, la millora del nivell de vida i els drets humans.

Degut al seu caràcter singular i les competències de la seva Carta fundacional, l'organització pot adoptar decisions sobre temes molt diversos i proporcionar fòrums als 193 Estats Membres on poder expressar les seves opinions, a través de l'Assemblea General, el Consell de Seguretat, el Consell Econòmic i Social i altres òrgans i comissions.

Les tasques de l'ONU són conegudes arreu del món pel manteniment i la consolidació de la pau, la prevenció de conflictes i l'assistència humanitària, però l'organització també s'ocupa del desenvolupament sostenible, el medi ambient, el socors en cas de desastre, la lluita contra el terrorisme i de la protecció i promoció de la democràcia, els drets humans i la igualtat entre gèneres. L'objectiu final és coordinar esforços per aconseguir un món més segur per a les generacions presents i futures. (ONU, 2013)

2.2.2 Organització Mundial del Turisme (OMT)

L'Organització Mundial del Turisme (OMT), en anglès *World Tourism Organization* (UNWTO), és l'organisme de les Nacions Unides encarregat de la promoció d'un turisme responsable, sostenible i accessible per a tots. Com a principal organització en l'àmbit turístic, aposta per un turisme que contribueixi al creixement econòmic, a un desenvolupament inclusiu i a la sostenibilitat ambiental, i ofereix lideratge i suport al sector per tal d'expandir pel món els seus coneixements i polítiques turístiques.

Defensa l'aplicació del Codi Ètic Mundial pel Turisme per maximitzar la contribució socioeconòmica del sector, minimitzant a la vegada els possibles impactes negatius, i s'ha compromès a promoure el turisme com a instrument per assolir els Objectius de Desenvolupament de les Nacions Unides pel Mil·lenni (ODM), encaminats a reduir la pobresa i a fomentar el desenvolupament sostenible.

Genera coneixement dels mercats, promou polítiques i instruments de turisme competitiu i sostenible, fomenta l'ensenyament i la formació en matèria de turisme i treballa amb el fi de fer del turisme una eina eficaç pel desenvolupament mitjançant projectes d'assistència tècnica en més de 100 països del món (Organització Mundial del Turisme, 2013).

2.2.3 World Travel & Tourism Council (WTTC)

El World Travel & Tourism Council (WTTC) és el fòrum global per als líders de negocis de la indústria de viatges i del turisme. La componen caps executius d'un centenar de les empreses més importants del món relacionades amb el sector, representant totes les regions del món.

Es va crear a finals dels '80 a partir de les primeres converses entre els caps executius de la indústria del turisme i els viatges.

El WTTC té un mandat únic i una visió general de tots els assumptes relacionats amb els viatges i el turisme. Advoca l'associació entre el sector públic i el privat, obtenint resultats que coincideixen amb les necessitats de les economies, les autoritats locals i regionals i les comunitats locals amb les de l'empresa. Els governs reconeixen que el WTTC ajuda a equilibrar l'economia relacionada amb el turisme, col·laborant amb la gent, la cultura i el medi ambient.

El seguiment del creixement de la indústria dels viatges i el turisme permet establir prioritats estratègiques específiques per identificar els temes que més dificulten el funcionament o el

desenvolupament del sector, que actualment són: "la llibertat per viatjar", "les polítiques per al creixement" i "el turisme del demà" (WTTC, 2013).

2.2.4 Intermón Oxfam

Intermón Oxfam és una organització no governamental dedicada a la cooperació pel desenvolupament i l'ajuda humanitària que treballa des de 1956 per eradicar la pobresa de les poblacions més desfavorides, especialment en els països anomenats del Tercer Món.

Al llarg dels més de 47 anys de trajectòria Intermón Oxfam ha anat creixent, incorporant persones de diferents procedències i creences, unides per uns mateixos valors i objectius: la defensa del dret de totes les persones a una vida digna.

L'any 1997 Intermón va entrar a formar part del grup Oxfam Internacional, una confederació creada el 1995 per deu ONG de diferents països que comparteixen els mateixos principis ètics i objectius solidaris. Amb l'aprovació del primer Pla Estratègic conjunt, el grup Oxfam analitzava els reptes que comporta el món globalitzat i es dotava d'una proposta concreta d'acció, basada en la defensa de la dignitat de les persones i de l'exercici efectiu dels drets fonamentals i molt especialment dels drets socials i econòmics.

El grup Oxfam format actualment per 12 ONG, compta amb més d'un milió i mig de persones sòcies i col·laboradores i treballa en 107 països dels cinc continents.

Intermón Oxfam és membre consultiu de les Nacions Unides, de IFAT (Federació Internacional de Comerç Just), EFTA (European Fair Trade Association) i pertany a la Coordinadora espanyola d'ONGD així com a diverses federacions autonòmiques (Intermón Oxfam, 2004).

3 Cos del treball

En aquest apartat es començarà a parlar d'una manera general de què és la Xina, a través d'un anàlisi PEST, i quines formes de turisme s'hi troben. Seguidament es farà un zoom fins al comptat de Lin'an, que és el sistema administratiu al que encara s'ha pogut accedir a dades sobre població abans d'introduir-se plenament en l'anàlisi del cas concret del poblat de Linjiatang.

3.1 Introducció al cas xinès.

Xina és un país que està creixent amb molta rapidesa aquests darrers anys. La fi de la dictadura i l'obertura, tot i que mínima, a la resta del món han produït grans canvis en una societat fins aleshores molt tradicional. Aquests canvis es reflecteixen sobre tot a les grans ciutats xineses, tot i que en certa mesura també van arribant a indrets més aïllats.

Sofield i Li (2007) ens expliquen com aquests canvis s'han anat produint i quines són les seves conseqüències:

> *"En una economia en transició, participant cada vegada més en múltiples aspectes de la globalització, malgrat els intents de molts anys per aïllar-se de les influències, la Xina ara ha de fer front a les tensions i dissonàncies que sorgeixen per una part del seu sistema polític d'orientació comunista i, per l'altre, del seu tradicional sistema de valors, basat en diversos milers d'anys de continuïtat cultural, amb moltes de les influències degudes a la recent occidentalització. El turisme és a la cúspide de moltes d'aquestes forces divergint i divergents."*

3.2 La Xina

Aquest apartat està dedicat a explicar, d'una manera general, diferents aspectes del context sòcio-econòmic i polític de la Xina. Més endavant, en el següent apartat, es farà un zoom enfocat a la província i el poblat, per això és important contextualitzar on es troba geogràficament Linjiatang. Aquest remot poblat es troba al comptat de Lin'an, dins de la prefectura de Hangzhou. Hangzhou és, a més, la capital de la província de Zhejiang, una província costanera del sud-est de la Xina.

La província de Zhejiang té una extensió de 101.800 Km^2, la prefectura de Hangzhou de 16.847 Km^2 i el comptat de Lin'an de 3.126,80 Km^2, amb una població de 566.665 habitants el 2010.

Per fer-nos una idea, Catalunya vindria a tenir el doble d'extensió que la prefectura de Hanghzou, ja que té un territori de 31.895km^2.

En el següent mapa es poden observar totes les províncies que componen la Xina, tot i que hi ha diversos territoris disputats pels governs dels països annexes (com són Japó, Corea o el Tibet), i d'altres regions, com Hong Kong o Macau que són administracions independents de Xina, en aquest mapa s'inclouen tots els que actualment estan reconeguts d'una manera o altra per la nació. També es fa un zoom de la província de Zhejiang, per tal de veure on se situa el comptat de Lin'an i on es troba Linjiatang.

Imatge 1. Mapa de la Xina

Font: (Murowchick, 1995)

Imatge 2. Província de Zhejiang

Font: (Wikipedia, 2013)

3.2.1 Demografia i geografia

La República Popular de la Xina, amb una extensió de 9.561.000 km^2 és l'Estat més extens de l'Àsia Oriental i el quart del món, després de Rússia, Canadà i EUA. Amb una població total de 1.350.695.000 habitants el 2012 (Group, 2013), és el país més poblat del món, amb un creixement de la població anual del 0,5%.

El país es troba situat a l'est del continent asiàtic, a la riba occidental de l'Oceà Pacífic. Amb un perímetre fronterer de 22.800 km, fa frontera amb Corea a l'est; Rússia i Mongòlia al Nord; Kazakhstan, Kirguizistan i Tadjikistan al Nord-Oest; Afganistan, Pakistan, Índia, Nepal i Bhutan a l'Oest i Sud-Oest; i Myanmar, Laos i Vietnam al Sud. A l'est del país, a l'Oceà Pacífic,

es troba amb la República de Corea, Japó, Filipines, Brunei, Malàisia i Indonèsia. (Govern de Xina, 2013)

3.2.2 Entorn Polític

La Xina és una República Popular que, des de l'Establiment de l'Estat Comunista el 1949, té com a cap de govern el Partit Comunista de la Xina (PCX), governant el país sota un règim autoritari de partit únic. Durant les últimes tres dècades l'economia s'ha anat privatitzant, però l'Estat encara en conserva un elevat control polític, sobretot de les empreses estatals i el sector bancari.

La República Popular de la Xina, administrativament es divideix en 23 províncies (22 sense comptar Taiwan), 5 regions autònomes, 4 municipalitats i 2 regions administratives especials. Les regions autònomes estan relacionades amb les ètnies majoritàries del país: els tibetans, els uigurs, els mongols, els hui i els zhuang; les municipalitats depenen directament del govern central, tenint un rang similar al provincial, i són l'àrea de la ciutat de Pequín, de Tianjin, de Xangai i de Chongqing; i les regions administratives especials, Hong Kong i Macau, són les antigues colònies europees, que conserven el propi sistema econòmic i judicial, així com altres característiques dels estats independents com són moneda pròpia, bandera, prefix telefònic i domini d'internet.

La República de la Xina és una entitat política que comprèn les illes de Taiwan, Penghu, Kinmen i Matsu, i que està reconeguda de manera oficial per només 24 països del món.

3.2.3 Entorn econòmic

Des de l'inici de les reformes econòmiques i l'obertura del país, Xina s'ha convertit en una de les economies emergents amb un creixement més ràpid. Actualment el país s'engloba dins del BRICS. En la següent taula es pot observar el Producte Interior Brut creat per cadascun d'aquests països emergents segons dades dels anys 2009 i 2010.

Taula 3. PIB dels països del BRICS (2009 – 2010)

	PIB (bilió u$)	Any	PIB per càpita (u$)	Any
Brasil	2.090	2010	10.814	2010
Xina	5.879	2010	4.394	2010
Índia	1.293	2009	1.115	2009
Rússia	1.465	2010	8.614	2009
Sud Àfrica	363	2010	7.264	2010

Font: (National Bureau of Statistics of China, 2012)

Xina va ser el país que més PIB va generar l'any 2010 d'entre els països del BRICS, tot i que va quedar en penúltim lloc del PIB per càpita.

Segons l'UNESCO (2012), aquest creixement accelerat va portar al govern del país a establir un programa durant els anys compresos entre el 2011 i el 2015 amb l'objectiu d'esdevenir una societat pròspera l'any 2020. Alguns dels punts més destacats eren:

- El PIB a Xina va créixer a un ritme del 9,8% des de 1979 fins 2011, convertint-se el 2010 en la segona economia més potent del món.
- El PIB per càpita va arribar a 4.000 U$ el 2010, amb l'objectiu d'arribar a 10.000 U$ el 2020.
- La població va arribar als 1.370 milions d'habitants el 2010, amb una taxa de creixement del 0,57% en l'última dècada.
- La gran diferencia entre l'economia de les regions orientals i les occidentals de la Xina, així com dels ingressos dels residents urbans i els rurals.
- La demografia del país, on destaca l'envelliment de la població, amb un 13,26% de persones majors de 60 anys el 2010.
- Xina està exercint un paper cada cop més important en la crisi financera mundial, proporcionant una gran font d'inversió internacional.

Tot i això, l'esperit empresarial és fonamental per al funcionament de les economies de mercat, i la Xina, igual que altres economies en transició, s'enfronta a diversos obstacles com són: un sistema d'impostos opac, feixugues càrregues administratives (de vegades relacionades amb la corrupció), un sistema jurídic inadequat que no sempre protegeix i dóna suport al sector privat i una absorció lenta de les aliances entre sector públic i privat, en el qual el sector públic domina invariablement (OCDE, 2002). No obstant això, una àrea on la Xina difereix significativament d'altres economies en transició és que hi ha un ampli accés al crèdit a causa de que la seva economia en expansió ha creat importants reserves monetàries. De fet, el Banc Mundial en un informe recent suggereix que "l'abundància de liquiditat tornarà a finançar en crèdit i inversió" (Banc Mundial, 2006) i el desenvolupament del turisme és un beneficiari d'aquesta situació. (Sofield & Li, 2007)

3.2.4 Entorn social

La societat xinesa és una societat encara molt tradicional que a més viu sotmesa a un sistema polític tancat, amb poca obertura cap al món occidental, on no hi pot arribar tota la informació, ja sigui a través dels canals de noticies o d'internet, i on també costa molt que en surti informació sobre el país que no estigui prèviament controlada pel govern. No hi ha llibertat d'expressió ni de manifestació i són constants les sospites de vulneració dels drets humans. Alguns cops s'han rebut noticies a occident sobre aquests fets, com va ser el cas fa uns tres anys de la detenció del Premi Nobel de la Pau 2010, Liu Xiaobo, detingut per defensar la llibertat d'expressió i la convocatòria d'eleccions multipartidistes (Bou, 2010).

Tot i això, es pot observar com el govern s'esforça molt per fer propaganda de les seves actuacions, negant qualsevol repressió vers la societat. De fet, a la web del govern s'explica la gran inversió i les reformes que l'estat fa en educació, salut i benestar de la població, així com l'interès que es té en incentivar l'economia del país per tal d'augmentar el nivell de vida dels seus habitants.

3.2.5 Entorn tecnològic

És coneguda la fama que té Xina per ser un dels països tecnològicament més avançats del món. Es calcula que el 60% de les tecnologies, incloses la nuclear, l'espacial, la física d'alta fusió, la biologia, la informàtica i les tecnologies de la informació han assolit el nivell mundial (Govern de Xina, 2013).

A més, a la majoria del país hi arriba la xarxa WiFi d'Internet, així com la televisió per cable, i per descomptat la radio. El problema és que el govern controla tots aquests canals, de manera que les informacions relatives a Xina que el govern no accepta o qualsevol possible influència d'un pensament diferent al comunista, queda censurat per l'estat.

Tot i això és difícil mantenir la societat tan aïllada, ja que cada cop els xinesos viatgen més i fora del país tenen l'oportunitat de veure altres realitats. Cada cop són més els xinesos, així com els occidentals que habiten a Xina, que contracten serveis extres per tal de saltar-se la censura a través d'Internet. Utilitzant una xarxa privada virtual (VPN) de pagament es pot accedir a través d'Internet a notícies d'arreu del món, així com a xarxes socials com Facebook i Twitter o plataformes com YouTube, on d'altra forma és impossible accedir des de dins el país.

3.2.6 El turisme a Xina

Xina és una nació amb una gran superfície que engloba molts contrastos, tant naturals com culturals i urbans. Així doncs hi trobem des dels deserts del nord fins a les altes muntanyes del sud-oest, passant per les costes del Pacífic a l'est del país. La gran extensió i la seva història han generat moltes diferencies ètniques, amb una llengua i cultura pròpies, que pot diferir molt d'un costat a l'altre de la nació. A més, Xina també és un destí conegut per les seves grans ciutats, on la densitat de població és molt elevada i el ritme de vida frenètic, ideals pel turisme de negocis.

Alguns dels recursos turístics de la Xina més recurrents són: els llocs històrics com la Gran Muralla Xinesa i la Ciutat Prohibida, a Pequín, els Guerrers de Terracota, a Xi'an; les ètnies de l'interior del país, com les que es troben a la frontera amb Mongòlia; l'òpera xinesa, única al món i representada a diversos punts del país, igual que els diferents tipus de dansa i música que han sorgit tradicionalment a cada regió; la gastronomia xinesa, de fama mundial i amb molts mites al darrere.

Gràcies a aquests recursos turístics, entre d'altres, Xina atrau actualment un gran nombre de turistes cada any, tant nacionals com estrangers.

Però aquests recursos turístics no sempre s'han explotat igual com a tals. Sofield i Li (2007) expliquen els canvis que hi ha hagut a Xina vers el turisme durant les últimes dècades:

> *"El regim comunista xinès des de 1949 fins 1978 mai va veure el turisme com una forma apropiada per a l'activitat econòmica. Tant el turisme nacional com l'internacional eren gairebé inexistents (Chow, 1988; Hudman i Hawkins, 1989). L'entrada per als visitants estrangers va ser estrictament controlada i l'activitat turística es mantingué fermament en mans de l'Estat. El poc turisme estranger era sancionat per considerar que els èxits del comunisme podrien perillar davant d'un públic internacional (Sofield i Li, 1998). De 1954 a 1978, el Servei Internacional de Viatges de la Xina (creat per a organitzar les visites dels "amics estrangers") va ser utilitzat per tan sols 125.000 visitants (Richter, 1989). Els viatges interns encara eren tractats de manera més rígida, amb un sistema de permisos necessaris per a qualsevol viatge fora del seu districte local. Fer 'turisme' no era una raó aprovada per a viatjar".*

> *"La industria del turisme va guanyar una nova acceptació com a part del programa de reforma Deng. (...) La Cortina de Bambú es va fer a un costat i la porta de la Xina es va obrir al turisme mundial d'una manera integral. La primera conferència nacional sobre el turisme a la Xina es va celebrar el 1979 per tal de formular orientacions i estructures organitzatives per al seu*

desenvolupament (Gao i Zhang, 1982). Políticament, el turisme com una indústria acceptable es justificava en termes socialistes, perquè seria avançar en les reformes econòmiques i la política d'obertura al món exterior, seria encara més l'amistat i l'entesa mútua entre el proletariat xinès i els altres pobles del món, i contribuiria a la pau mundial (Li i Sofield, 1994). En tres discursos diferents el 1979, Deng Xiaoping va assenyalar la necessitat d'un ràpid creixement i desenvolupament del turisme (Tourism Tribune, 1992). Durant les pròximes dues dècades Xina va començar a centrar-se en desenvolupar un turisme clarament identificat, i dos dels sectors que han tingut més protagonisme són l'ecoturisme i el turisme cultural".

S'observa, doncs, que el turisme a Xina és quelcom molt recent, acceptat pel seu govern des de fa poc més de trenta anys. Tot i això, és un sector que ha anat creixent ràpidament i amb força, sent cada cop més acceptat per la gent local. També es veurà en les taules i gràfics posteriors, tant el turisme estranger com el domèstic van créixer considerablement durant els anys compresos entre el 2000 i el 2011.

Taula 4. Nombre d'arribades de turistes estrangers a la Xina segons regió d'origen, 2000 - 2011 (10.000 persones)

	2000	2005	2010	2011
Àsia	610,15	1249,99	1617,86	1662,32
Europa	248,9	479,14	569,79	593,78
Nord Amèrica	113,28	198,53	269,49	286,42
Oceania i Pacífic	28,18	57,36	78,93	85,93
Àfrica	6,56	23,8	46,36	48,88
Amèrica Llatina	8,29	16,05	30,05	33,69
Altres	0,68	0,65	0,21	0,19
TOTAL	1016,04	2025,51	2612,69	2711,21

Font: Elaboració pròpia segons dades del National Bureau of Statistics of China (2012)

Gràfic 1. Nombre d'arribades de turistes estrangers a la Xina segons regió d'origen, 2000 – 2011 (10.000 persones)

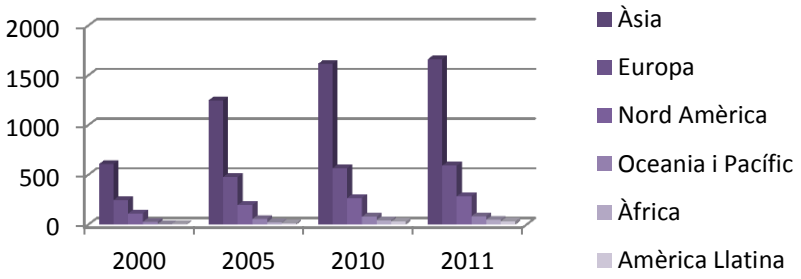

Font: Elaboració pròpia segons dades del National Bureau of Statistics of China (2012)

Veiem que de l'any 2000 al 2011 la majoria d'estrangers que varen visitar Xina provenien d'altres països d'Àsia, seguit d'Europa i Nord Amèrica. Això pot ser degut a la proximitat tant cultural com geogràfica en el cas d'Àsia; i a l'avantatge econòmic que suposa per a les economies del primer món, com són Europa i Nord Amèrica, viatjar a països asiàtics en general, que acostumen a tenir un canvi de divises molt favorable.

El total de turistes estrangers visitant la Xina quasi bé es va triplicar en aquests 11 anys. El mateix va passar amb els turistes que provenien d'Àsia, Europa i Nord Amèrica. S'ha de tenir en compte, també, l'augment significatiu de turistes provinents d'Àfrica, que ha estat set cops més el 2011 que el 2000, el que pot ser degut a les fortes relacions que aquests darrers anys estan establint Xina i Àfrica com a països del BRICS.

Taula 5. Nombre d'arribades de turistes estrangers a la Xina segons gènere, edat i motivació, 2010 – 2011 (10.000 persones)

	2010	%	2011	%
TOTAL	2612,69	100	2711,2	100
		Gènere		
Homes	1678,88	64,3	1745,41	64,4
Dones	933,81	35,7	965,79	35,6
		Edat		
<14 anys	104,44	4,2	111,94	4,1
15-24 anys	203,09	7,8	212,44	7,8
25-44 anys	1171,31	44,8	1227,62	45,3
45-64 anys	965,2	36,9	992,28	36,6
>65 anys	163,65	6,3	166,92	6,2
		Motivació		
Negocis	619,67	23,7	632,64	23,3
Oci	1238,2	47,4	1221,82	45,1
Visita amics i familiars	9,1	0,3	10,99	0,4
Treball	246,27	9,4	269,39	9,9
Altres	499,44	19,1	576,35	21,3

Font: Elaboració pròpia segons dades del National Bureau of Statistics of China (2012)

Si ens fixem en el tipus de turistes arribats a Xina els anys 2000 i 2011 veiem que hi han viatjat més homes que dones i que el volum més elevat d'aquests turistes, comprenent ambdós sexes, es troba entre la franja dels 25 als 44 anys, seguida de la franja dels 45 als 64 i deixant molt enrere les edats anteriors als 24 i posteriors als 65. Es podria deduir que els fets de que viatgin més homes, i compresos entre els 25 i els 64 anys són deguts al turisme de negocis, on normalment són els homes els que es desplacen a altres països per aquest motiu.

Veiem, alhora, que la motivació principal, doblant el viatge de negocis, és el viatge d'oci. Les dades, però, no especifiquen quin tipus de viatge d'oci realitza el turista a la Xina. Després del viatge d'oci trobem el de negocis, i seguidament 'altres'.

En el gràfic següent, on només es té en compte la motivació del viatge, s'observa com la tendència no ha variat significativament d'un any a l'altre, mantenint-se la majoria de motivacions excepte 'altres' que ha augmentat mínimament.

Gràfic 2. Nombre d'arribades de turistes estrangers a la Xina segons motivació, 2010 – 2011 (10.000 persones)

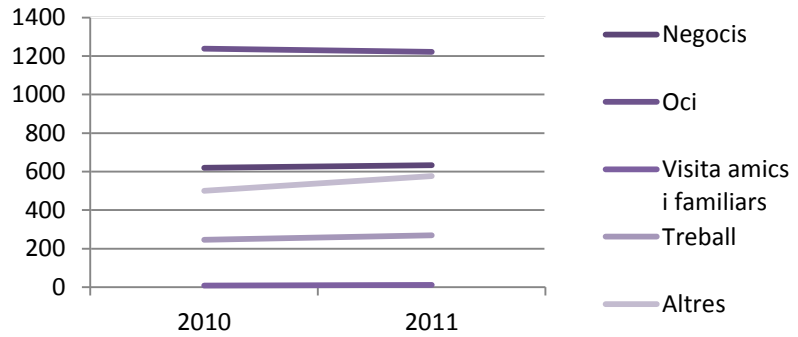

Font: Elaboració pròpia segons dades del National Bureau of Statistics of China (2012)

En els paràgrafs anteriors s'ha parlat del turisme extern, aquell que va a visitar Xina des d'altres regions del món. Però el turisme domèstic també és vital pel país. De fet, hi ha molt més turisme intern que no pas extern.

Taula 6. Turisme domèstic a la Xina segons origen, 2000 - 2011 (milió de persones)

	2000	2005	2010	2011
Urbans	329	496	1065	1687
Rurals	415	716	1038	954
TOTAL	744	1212	2103	2641

Font: Elaboració pròpia segons dades del National Bureau of Statistics of China (2012)

Gràfic 3. Turisme domèstic a la Xina segons origen, 2000 – 2011 (milió de persones)

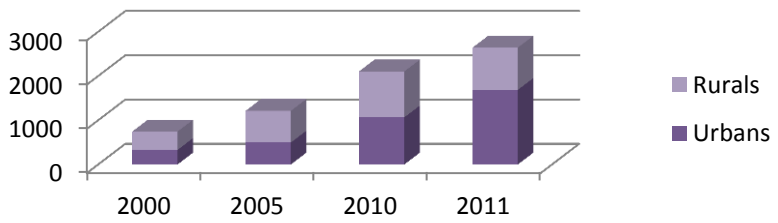

Font: Elaboració pròpia segons dades del National Bureau of Statistics of China (2012)

El total de turistes interns a la Xina, dels que es desplacen d'un indret a un altre dins del mateix país, es va triplicar en nombre durant aquells 11 anys.

No es veu una diferència significativa de l'any 2000 al 2010 entre els turistes interns censats en àrees rurals i els d'àrees urbanes, els dos es varen desplaçar per igual. En canvi, l'any 2011 es veu una diferència més gran, sent la majoria de la població d'àrees urbanes qui es va desplaçar a d'altres indrets.

Veient aquestes dades cal tenir en compte el gran nombre de joves xinesos que es van anar desplaçant, durant els últims anys, de les àrees rurals – on en molts casos no podien rebre una educació digna i en altres guanyar-se la vida – cap a àrees urbanes – on hi ha més probabilitat de poder fer tot allò que als pobles els hi manca.

L'augment significatiu de turistes d'àrees urbanes cap a àrees rurals pot ser degut a, com es veurà més tard amb l'estudi del cas, molts jubilats de les grans ciutats que passen els estius – època de l'any molt dura climatològicament a segons quines regions de la Xina – a pobles d'interior, on la humitat no és tan elevada i a les nits refresca. A més, l'aire allà és més pur i són molts els xinesos a qui els hi agrada passar una època a la muntanya, per tal d'evitar l'elevada contaminació que les grans ciutats xineses pateixen.

Després de veure les dades del turisme a Xina, cal recordar que, com es deia en la introducció d'aquest treball, segons l'OMT el 2020 la Xina es convertirà en el major país receptor de turisme i la quarta font emissora més gran al món amb 100 milions de viatgers a l'exterior (UNWTO, 2010).

3.3 El comptat de Lin'an

El comtat de Lin'an es troba dins de la prefectura de Hangzhou, a la província de Zhejiang, a la Xina.

En aquest apartat es farà una petita introducció al turisme de la zona, però basat en les dades de la província, ja que no ha estat possible trobar dades turístiques més concretes.

Seguidament es parlarà del recursos naturals i culturals que el comptat ofereix, sent els recursos que els seus habitants usen per sobreviure i alhora els que aprofiten per atraure el turisme.

3.3.1 Dades turístiques

És difícil trobar dades del turisme que visita el comptat de Lin'an, per això l'aproximació més real possible és parlar del nombre de turistes arribats a la província de Zhejiang.

Taula 7. Nombre d'arribades de turistes a la regió de Zhejiang (Xina), 2000 – 2011 (10.000 persones)

	2000	2005	2010	2011
Estrangers	64,75	232,92	447,41	515,04
Domèstic	47,84	115,13	237,3	258,65
Total	112,59	348,05	684,71	773,69

Font: Elaboració pròpia segons dades del National Bureau of Statistics of China (2012)

Gràfic 4. Nombre d'arribades de turistes a la regió de Zhejiang (Xina), 2000 – 2011 (10.000 persones)

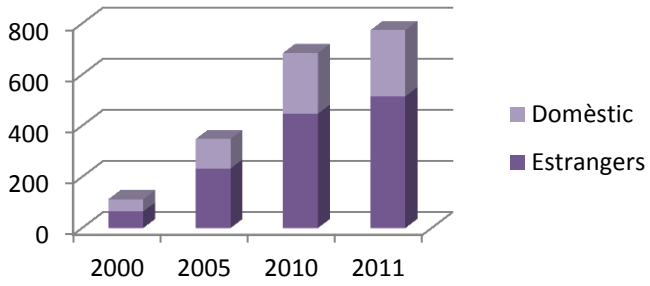

Font: Elaboració pròpia segons dades del National Bureau of Statistics of China (2012)

En el cas de la província de Zhejiang, s'observa la mateixa tendència que la global del país, on el turisme ha anat creixent. Excepte l'any 2000, la resta d'anys analitzats el turisme estranger ha estat el doble que el turisme domèstic. Això pot ser degut a la proximitat de la província a la costa – tot i que Xina no és un destí de sol i platja –, així com a la municipalitat de Xangai.

Malauradament no es fàcil trobar dades més concretes del turisme a les diferents regions xineses, per tant no se sap on de Zhejiang els turistes van i que hi fan, dades que facilitarien una anàlisi molt més profunda.

3.3.2 Característiques del territori

La ciutat de Lin'an, amb una superfície de 3.124 Km^2 i una població de 571.000 habitants el 2012, té jurisdicció sobre 4 subdistrictes, 15 ciutats, 7 municipis, 25 comunitats i 287 viles administratives (Govern de Hangzhou, 2013).

Situada a l'oest de Hangzhou i a l'est de la Muntanya Groga, és la porta principal entre la província de Zhejiang i la d'Anhui, sent un important centre de comerç entre ambdues. És l'única ciutat de la zona muntanyosa del delta de Changjiang.

El comptat és ric en recursos naturals, degut a les abundants precipitacions i a un clima càlid. La muntanya de Tianmu, al nord de la ciutat principal, és coneguda com "el magatzem dels gens de les espècies", ja que l'ecosistema de la regió genera més de 4.700 espècies diferents. Les muntanyes, llacs, boscos, aigües termals, coves així com els temples budistes i llocs arqueològics, fan de la regió un indret ple d'atractius turístics i punt d'atracció per a l'ecoturisme (Ctrip, 2013).

S'ha de tenir en compte que a la regió s'hi troben dues reserves naturals estatals: la Reserva Natural de la Muntanya de l'est de Tuanmu – declarat el 1997 com a Reserva de l'Home i la Biosfera per la UNESCO – i el Parc Natural de Qingliangfeng. Aquestes abasten, a part dels recursos paisatgístics, valors geològics i humans, i tenen gran importància com a llocs per a la investigació científica, el turisme i la recreació (Ling, 2003).

Des del punt de vista cultural, històricament Lin'an ha atret moltes celebritats i escriptors que visitaven la zona, deixant la seva empremta en obres literàries, el que va contribuir molt en l'enriquiment de la cultura al comtat. El budisme és una religió fortament arrelada a la zona des de la dinastia Han, fa aproximadament 2.000 anys. Han estat molts els mestres budistes que van viure a Lin'an i van influir molts països del sud-est asiàtic, com Japó. Actualment encara es troben monjos indis que van a la zona per tal de predicar la seva religió i filosofia (China Absolute Tours, 2012).

El territori és conegut arreu de la Xina pels seus boscos de noguera d'alta qualitat i les plantacions de bambú. Gairebé el 75% de la seva superfície és àrea forestal. A més, a nivell estatal hi ha projectes de reforestació amb l'objectiu d'establir els boscos a nivell de poble per a explotacions de bambú.

Lin'an és entre les primeres ciutats considerades com a model ecològic a la Xina i ha obtingut diversos premis i mencions, entre d'altres: 'Ciutat de Bambú de la Xina', 'Ciutat de la Nou Dura de la Xina' i 'Ciutat d'Excel·lència en Turisme de la Xina'. També ha estat inclosa en llistes de ciutats pilots per al Desenvolupament Integrat de Zones Muntanyoses, per a Ciutats Model per Millorar el Bosc a través de la Ciència i la Tecnologia, i per a Ciutats Model per un Desenvolupament Ecològic (Ling, 2003).

El 2009 el govern de Lin'an va formar l'aliança estratègica de marca anomenada Tian Mu Qing Ding, per tal de millorar la imatge de les hortalisses que la regió de muntanya produeix i incrementar l'acceptació d'empreses de Hangzhou.

A més, és l'únic comptat de la Xina que participa en el Model Internacional de la Xarxa de Boscos, a través del Projecte Bosc Model, que es va establir el 1999 amb el suport de l'ONU - FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) i els governs de Japó i Canadà. L'objectiu principal d'aquest model és "provar i demostrar els millors mètodes disponibles amb el desenvolupament sostenible per a la gestió forestal en relació amb el govern i les tècniques innovadores". Amb aquest model es pretén "passar de la gestió forestal convencional cap a una producció més sostenible amb la conservació del medi ambient". De l'any 2000 al 2003 el projecte va rebre el suport de l'Acadèmia Xinesa de Ciències i el Projecte Regional de Boscos Model (Ling, 2003).

3.3.3 Economia de la regió

El 2009, el PIB total generat a la ciutat de Lin'an va ser de 23.649 bilions de RMB (quasi bé 3.000 bilions d'euros), un augment del 10% respecte l'any anterior, i els ingressos fiscals van ascendir a 2.551 bilions de RMB (uns 313 bilions d'euros), un augment del 13,6% respecte el 2008 (Govern de Hangzhou, 2013).

Les opcions de vida que la regió ofereix estan molt lligades a l'agricultura i el medi natural. Per a poder expandir-se en el mercat, el comtat dóna prioritat a programes de recerca enfocats en la fruita, el bambú i l'ecoturisme. Segons (Ling, 2003), les opcions que els habitants poden triar com a mitjans de vida són:

- Les plantacions de bambú. La ràpida expansió de les plantacions de bambú on es produeixen brots de bambú comestibles és important ja que ajuda a accelerar la generació d'ingressos i la prosperitat local. Quan aquest projecte va ser dut a terme, l'any 2003, més de 30.000 agricultors tenien parcel·les de bambú. El comptat de Lin'an també compta amb 18.000 hectàrees de boscos de bambú *Moso*, que s'utilitza tant per a la construcció com per la indústria alimentària. Els usos que es dóna al bambú en aquesta regió són molt diversos, i apart del comestible i el que s'usa per bastides a la construcció, trobem el que és processat per fer sòls, fils, palets xinesos per a menjar i peces d'artesania. Les fulles del bambú es reciclen com a adob o per cobrir la terra germinada amb nous brots.

- Horticultura. El principal producte cultivat a les zones occidentals del comptat de Lin'an són les nous de noguera. El municipi de Daoshi n'és el principal productor. Les plantacions cobreixen més de 22.000 hectàrees, el que constitueix el 57% dels recursos de noguera del país. Més de 220 empreses processadores de nous de noguera s'han establert a la zona. Els productes més importants que se n'extreuen són les nous pelades a mà i fregides, els grans de noguera i productes secundaris com els pastissos de nou, l'oli i el vi.
- Empreses amb valor afegit. A part de donar empenta a noves empreses i prioritat als productes principals de la regió, s'han fomentat i reestructurat l'ús d'antigues empreses. El Govern i l'Oficina Forestal de Lin'an han desenvolupat un model d'empresa que es basa en l'establiment de la indústria processadora dels productes de la zona amb la cooperació dels agricultors d'aquests.
- Ecoturisme. El territori compta amb abundants recursos naturals i culturals que a la llarga han fet que el turisme al comptat sigui declarat com a indústria prioritària. Diversos inversors han atret al sector i el desenvolupament de l'activitat turística s'està duent a terme sota els principis clars del govern, amb inversió social i amb la participació del públic. Lin'an va adoptar una estratègia per tal de fer esdevenir la província com el principal lloc d'ecoturisme de Xina, promovent les reserves naturals de Tianmu i Qianwangfeng, amb èmfasi en el desenvolupament ecològic. Amb els anys, més de deu atraccions ecoturístiques s'han potenciat al comptat – entre muntanyes, llacs, penya-segats i gorges – fent del turisme una indústria impulsora en el desenvolupament integral del sector serveis a Lin'an. L'any 2001, més de dos milions de turistes van visitar el comtat, generant ingressos superiors als 90 milions d'euros.

S'ha vist, doncs, que els principals sectors que generen treball al comptat de Lin'an són primari i el terciari, és a dir, l'agricultura i els serveis, respectivament. Del sector serveis, el del turisme, cal emfatitzar que la comunitat encara té un estil de vida força rural, cosa que atrau a aquells seguidors de l'ecoturisme que, com s'ha vist a les definicions inicials d'aquest treball, busquen zones més naturals i inexplorades on puguin tenir contacte amb els locals. Lin'an és un bon indret on poder mantenir aquest contacte, ja que els xinesos, sobretot els més tradicionals, els que no viuen en les grans metròpolis urbanes, són una població molt acollidora, que sempre ofereix tot el que té.

El comptat Lin'an junt amb la provincia de Zhejiang, tal com passa amb cada regió de Xina, té una cultura diferent a les altres regions, ja sigui per la seva llengua a part del mandarí, per una gastronomia diferenciada o per una artesania pròpia. A Lin'an tenen elaboracions culinàries d'estil rural, plats molt senzills però ben apreciats per a turistes tan nacionals com internacionals. En el cas de l'artesania, destaca per la joieria i les figures fetes de la pedra anomenada 'sang de pollastre', que en la cultura xinesa és un amulet de la bona sort. A part d'aquesta artesania, altres productes que consumeixen els turistes a Lin'an són les nous de noguera, el té verd – també cultivat a la zona –, els brots de bambú secs i altres productes derivats del bambú per fer artesania.

3.4 El poblat de Linjiatang

Linjiatang es troba a 57 Km de Hangzhou, la capital de la província de Zhejiang, i a 184 Km de Xangai, la ciutat més gran entre les regions més properes. És un poble de muntanya situat a 741 metres sobre el nivell del mar. Hi viuen unes 50 famílies, el que representa fins a quasi 300 habitants.

Imatge 3. Vista aèria del poblat de Linjiatang i entorn

Font: elaboració pròpia

La seva població, igual que la majoria dels habitants del comptat de Lin'an, viu bàsicament de l'agricultura. En el cas de Linjiatang són importants les plantacions de bambú, ja que el poblat es troba entre una de les selves de bambú més extenses de la Xina, exportant gairebé el 90% de la producció total d'aquest material a altres punts del país. A la zona es cultiven dos especies de bambú diferents, una utilitzada per al consum alimentari i l'altre per a fer objectes d'artesania, mobles i bastides per a la construcció. Altres cultius menys importants però també destacats que els agricultors de Linjiatang duen a terme són el cultiu de té, de plantes medicinals i d'orquídies.

Però no només es viu de l'agricultura a Linjiatang, també s'hi troben petites cases d'hostes que ofereixen allotjament als turistes. El turisme, si més no des d'una òptica occidental, és una activitat recent en aquesta població. L'enfocament original que es tenia del turisme era acollir alguns grups de jubilats que anaven a la muntanya a passar les vacances d'estiu, fugint normalment de Xangai, la gran metròpolis que ha crescut tan ràpidament aquests darrers anys, arribant a uns nivells de pol·lució i soroll molt elevats i on l'estiu és una època de l'any on les condicions climatològiques són poc òptimes, ja que la humitat i la calor són molt elevades, el que fa complicat passar el dia tranquil·lament passejant pel carrer. Així doncs, aquests jubilats buscaven estar un mes tranquils, sense soroll i podent respirar aire fresc i anaven a les poblacions de muntanya properes. Així va ser com van començar a sorgir les cases d'hostes, o com les anomenen en xinès *mín sù* o *nóng jia*, a Linjiatang. També acostumaven a anar-hi famílies, aprofitant les vacances escolars dels nens, per a poder fer cures amb l'aire pur de la muntanya, sobretot en casos d'afeccions respiratòries. Cada cop són més, però, els joves que van a aquest poblat en busca de passar uns dies fent activitats a la natura.

3.4.1 Desenvolupament del turisme a Linjiatang

Fa pocs anys a Linjiatang només hi havia tres cases d'hostes i durant aquesta última dècada han augmentat en nombre fins a la vintena que hi ha actualment. Aquest augment tan significatiu ha estat degut bàsicament a tres factors.

Primerament, s'ha anat incrementant el nombre de turistes, sobretot nacionals, ja que cada vegada són més els habitants de Xangai o zones properes que busquen passar allà un mes durant l'any, principalment els mesos més calorosos.

El segon factor és degut a la demografia xinesa actual: ja fa varis anys que els joves dels poblats deixen la llar per anar a les grans ciutats a buscar noves oportunitats, ja sigui d'estudis o de feina. La Xina és un país amb molts contrastos, la gran diferència en l'estil de vida de les zones rurals i les zones urbanes és un d'ells. Els habitants de les àrees rurals viuen d'una manera molt més tradicional i, encara que disposen de la majoria de noves tecnologies, tot encara està molt endarrerit en el temps; el nivell acadèmic als pobles és mínim i les ofertes de feina també. Però que els joves marxin no sempre és un desavantatge. A la gran ciutat veuen un món molt diferent, amb una mentalitat una mica més oberta, on tenen l'oportunitat de conèixer com funcionen les noves tecnologies tan necessàries en el món globalitzat on vivim, aprenent a utilitzar internet, per exemple; a la gran ciutat també poden aprendre nous idiomes, principalment el mandarí, ja que tot i ser la llengua oficial del país a moltes escoles

rurals encara no s'ensenya, per tant és normal viatjar per poblats xinesos i que els habitants només parlin la seva llengua. Encara que aquest factor no tingui a veure amb el turisme és quasi més important que el primer. El fet és que aquests joves que marxen a les capitals, tornen a casa, ja sigui a passar els dies de festa o per a quedar-s'hi definitivament. Les famílies que han pogut enviar el fill fora tenen un avantatge, i és que el fill ara parla mandarí, possiblement anglès, i sap com fer servir un ordinador, a part del que pugui haver après durant la seva experiència com a estudiant o treballador. Així doncs, aquestes famílies es veuen capacitades per obrir una casa d'hostes, ja que ara sí podran atendre i entendre els turistes sense problemes.

L'últim factor rau en el pensament xinès de que tota la riquesa s'ha de deixar al progenitor, encara que els pares visquin al llindar de la pobresa. És un fet habitual trobar pobles petits amb cases buides o en construcció, ja que els pares inverteixen tots els seus beneficis en construir la casa als fills. Com que aquests molts cops han marxat a les ciutats, o encara no estan casats, les cases queden buides durant un període de temps. Tot i que la idea inicial a l'edificar la casa no és la d'obrir un negoci, a la llarga acaben veient una possibilitat d'obtenir uns beneficis extres explotant-la. Així doncs, aprofiten l'arribada dels nous turistes per oferir-los allotjament.

3.4.2 Comunicació i transports

Accedir al poblat de Linjiatang no és difícil si es coneix el camí. S'hi pot arribar a través d'una carretera secundària, estreta i amb fort pendent però asfaltada. Durant el trajecte fins allà i marxant-ne ens vàrem trobar varis cops amb algun cotxe o furgoneta que venia de cara. Tot i que anàvem amb un microbús, es van haver de fer maniobres al mig del camí, ja que els dos no passaven alhora.

De moment l'única manera d'arribar-hi és amb transport particular o a amb algun viatge subcontractat on s'inclogui el transport en bus o mini bus. La ciutat de Lin'an no queda lluny i aquesta si que està més ben comunicada amb línia de busos i tren.

3.4.3 Infraestructures i serveis turístics

Linjiatang no disposa d'unes infraestructures turístiques especials. No hi ha punt d'informació turística, ni tan sols cartells que assenyalin on són els llocs.

L'única infraestructura dedicada a l'activitat turística que es troba al poblat són les cases d'hostes. Hi ha algun restaurant, però com que normalment és la mateixa casa d'hostes qui ja ofereix el menjar tampoc es pot considerar que el restaurant sigui destinat exclusivament al turista.

Les cases d'hostes no ofereixen activitats a la zona. El que sí que es pot llogar és un servei de guia, on un habitant del poblat pot acompanyar el visitant a fer la ruta que desitgi per la muntanya, amb la garantia de no perdre's, ja que ells són qui millor coneixen el territori.

3.4.4 Recursos turístics de la destinació

Linjiatang no té uns recursos turístics naturals gaire divergents de la resta de poblats de la zona, tot i així són varis els turistes nacionals que repeteixen destí, ja que queden contents amb el servei ofert a les cases d'hostes.

L'únic recurs natural que queda més proper a Linjiatang que a d'altres viles i marca un avantatge únic davant la competència entre altres poblats de la zona dedicats al turisme, és una muntanya de roques coneguda com 'la cascada de pedres' que, pel que de moment es coneix a la regió, és únic al món. Aquesta muntanya d'origen volcànic es diu que va quedar coberta de grans roques formades de la lava d'una erupció volcànica, que junt amb l'aigua del riu que passa per sota va formar el camí de pedres fins el cim. Des del poblat s'hi pot arribar fàcilment a peu, i un cop s'ha arribat al cim de la muntanya es tenen unes vistes de tota la regió espectaculars, sensació que molts amants de la natura busquen viure.

Imatge 4. Pujada coneguda com 'La cascada de pedres', aprop de Linjiatang.

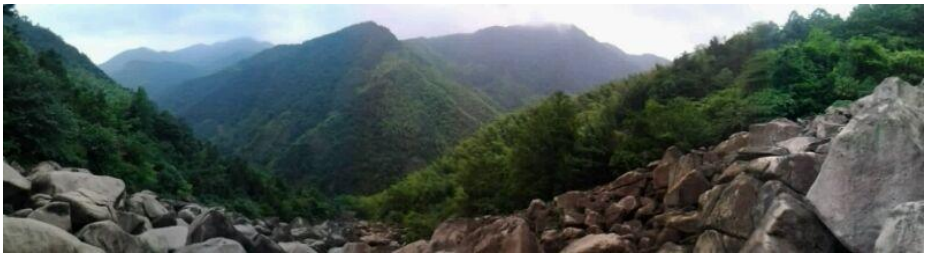

Font: Imatge cedida per YEJO Circle

La zona on es troba el poblat és muntanyosa, amb un riu a la vora. Les activitats que duen més a terme en el territori són el senderisme, l'escalada o la pujada del riu. Per fer escalada és coneguda 'La muntanya del lleó', on molts joves van allà a practicar aquest esport. A l'àrea de Linjiatang també és possible visitar els boscos de bambú, que de fet rodegen la població.

Altres recursos que ofereixen tan Linjiatang com altres viles veïnes és la possibilitat de veure com fan el licor d'arròs de manera tradicional. És un procés llarg, per tant només és possible veure un dels passos quan s'hi va. Si s'hi torna una altra època de l'any es pot tenir la sort de veure'n un altre de diferent, però si més no, el visitant es pot fer una idea de com es fa aquest licor segons la tradició xinesa.

Relacionat amb la cultura, és ben segur que el visitant valorarà la gastronomia de la zona, amb plats tradicionals de la Xina rural. En alguns casos les cases d'hostes es poden oferir a ensenyar com es cuinen aquests plats si el turista hi està interessat.

3.4.5 Informació i promoció

Fins a dia d'avui no s'ha fet cap gran promoció turística destinada a atraure clients al poblat de Linjiatang. Els turistes nacionals que han anat coneixent el lloc ha estat gràcies al boca orella d'altres visitants a qui els hi va agradar.

També és habitual trobar grups de xinesos que, tot i que no es conegui entre ells, queden a través de les xarxes socials per tal d'anar a passar uns dies a la muntanya. Allà lloguen un guia i l'allotjament.

Actualment, la casa d'hostes on ens vam allotjar s'està promocionant a través d'un cercador d'internet tipus Google però xinès anomenat Enongjia (http://www.enongjia.com). Quan el client fa la cerca per 'casa d'hostes' i l'àrea de Lin'an, o el poblat de Linjiatang, aquesta apareix com una de les més ben posicionades, ja que el fill sap com fer la promoció a través d'internet. L'enllaç final que s'ha de trobar per aconseguir informació sobre aquesta casa d'hostes en concret és el següent: http://www.enongjia.com/index.php/home/qu/14.

Una altra forma de promoció, tot i que a més llarg termini, que estan duent a terme és penjar fotografies en un pòster a la paret dels diferents clients que han tingut a l'hostal, així els nous turistes que hi van poden veure antics clients i agafar una imatge positiva del lloc.

3.4.6 Anàlisi dels agents involucrats

Hi ha diversos agents involucrats o *stakeholders* que intervenen en l'activitat turística al poblat de Linjiatang, ja sigui gestionant-la, com en el cas del govern; aportant nous turistes, a través del tour operadors; o treballant d'ella, com fa la comunitat local.

3.4.6.1 Govern de la regió

El govern de la regió és qui s'encarrega de regular el turisme en diferents aspectes:

- Són ells qui marquen els preus de les cases d'hostes, així no es genera competència deslleial entre negocis i s'asseguren que el preu final és real.
- Al veure la mancança de coneixements dels amfitrions sobre el tracte amb el turista, el govern va estipular unes bases de comportament i protocols de treball. Coses tan bàsiques com canviar els llençols d'un client a l'altre o netejar el lavabo cada dia van haver de ser explicitades en aquest protocol, ja que per als amfitrions no era quelcom lògic a simple vista.
- És qui controla el creixement del turisme, la capacitat de càrrega del territori, que no s'edifiquin més cases amb fins turístics de les necessàries, ja que són conscients que això podria malmetre el seu recurs principal, que és el medi ambient.

3.4.6.2 Tour Operador - YEJO Circle

Yejo Circle és un companyia amb seu a Xangai que es dedica a organitzar viatges de diferents tipus per Àsia majoritàriament. El seu objectiu principal és oferir viatges fora dels estandarditzats, a indrets on altres companyies no van. Creuen que per tal de mantenir l'interès del turista s'han d'anar renovant i oferint diferents maneres de viatjar, busquen crear relacions comunitàries relacionant diferents cultures (YEJO Circle, 2013).

Organitzen des d'activitats que duren unes hores, als voltants de Xangai, fins a viatges d'una setmana a llocs com per exemple Tailàndia. Les opcions que ofereixen sempre estan lligades a la natura i la cultura, la salut, l'esport i l'espiritualitat. Treballen amb socis que tenen una visió d'empresa similar a la d'ells. Les activitats estan planejades de manera que s'hi pot participar individualment, en parella o en grup, ja que també busquen que els integrants finals de l'activitat coneguin gent nova i interactuïn entre ells. S'ha de tenir en compte que Xangai és una ciutat molt cosmopolita, així que en una mateixa activitat podem trobar gent de tots els continents, cosa que enriqueix molt l'experiència. L'únic requisit és que el grup final sigui petit, normalment no excedeix les 15 persones, ja que així s'asseguren que l'impacte causat a la

comunitat és menor. És a dir, l'amfitrió no se sent intimidat per l'arribada massiva de turistes, que normalment no són xinesos, per tant tenen unes maneres d'actuar molt diferents a les seves. Una altra raó per la qual tracten amb grups petits és que poden assegurar més qualitat a l'activitat, sent un tracte més personalitzat, de tu a tu, i l'organització és més fàcil.

En el transcurs de les seves activitats, i més en aquelles on es visiten comunitats, recorden sempre al turista el respecte cap a la naturalesa i els habitants. El preu que es cobra per activitat és un preu just, és a dir, està molt ajustat al cost real de l'activitat, pagant tant a guies locals, l'allotjament, els àpats i el transport, sent el benefici que s'endú l'empresa mínim. El preu mitjà d'una sortida de cap de setmana (dues nits), ja que no a tots els llocs on van estan a la mateixa distància de Xangai ni s'hi fan les mateixes activitats, és de 700 RMB, uns 85 euros, amb tot inclòs.

A part de les activitats que ja duen a terme, YEJO està obrint una nova branca a l'empresa que es dedicarà, més concretament, als viatges solidaris. Els que fa fins ara ho són parcialment, ja que ajuden a la comunitat econòmicament, però no hi desenvolupen cap activitat de millora.

YEJO i Linjiatang

YEJO fa un any que visita el poblat de Linjiatang. Va començar a visitar-lo després d'establir contacte amb un allotjament que també disposava de guia per la zona, per tal de conèixer els camins. Tot i que a l'inici només tenien contracte amb una família del poblat, mica en mica van anar ampliant el cercle i contractant altres serveis, d'aquesta manera els beneficis que la comunitat treu de Yejo queden més repartits, i no localitzats en una sola família.

Aquesta companyia és l'única que actualment està visitant el poblat amb l'objectiu de portar-hi turistes. De fet, diuen que si comencen a haver-hi altres *tour operadors* allà mateix canviarien el destí, ja que no s'adequaria a la seva filosofia d'empresa, d'oferir als clients un indret poc explorat i explotat. El que sí que es pot trobar són grups d'aficionats locals o comunitats que s'organitzen a través de les xarxes socials per tal de dur a terme activitats a la muntanya.

Originàriament, com en altres poblats rurals de la zona, Linjiatang era considerat un centre d'estiu per a ciutadans de Xangai, sobretot per a la tercera edat, on durant l'època de més xafogor, trobaven un espai on estar més frescos i respirar un aire més pur, fugint de l'ebullició del dia a dia de Xangai. També ha estat considerat com un espai per a fer cures de malalties respiratòries, degut a la seva alçada i condicions meteorològiques. És per aquest motiu que

trobem vàries cases d'hostes, o com les anomenen en xinès *mín sù* o *nóng jia*. Aquestes cases, però, només ofereixen pernoctació i en alguns casos algun dels àpats, no ofereixen cap mena d'activitat a l'aire lliure o cultural per tal d'integrar els clients a la comunitat. Per aquesta raó YEJO és un bon aliat en aquest cas.

3.4.6.3 Comunitat local

Els locals de Linjiatang encara no tenen gaire present el concepte de benefici turístic. Tot just ara comencen a veure l'activitat d'acollir hostes com un negoci. Fins al moment era més important treballar al camp o amb les collites de bambú, té o plantes medicinals. per a guanyar suficients diners per a sobreviure. De fet una de les persones amb les que vaig tenir l'ocasió de parlar (indirectament) deia que preferia treballar una mica la camp i guanyar els diners que necessitava per viure que no pas treballar moltes hores i tenir molts diners. Aquesta no acostuma a ser la mentalitat xinesa de la ciutat, que és més aviat consumista i que busca sempre el diner fàcil i en quantitat.

Alguns cops sembla que tot just comencen a ser conscients del que comporta l'activitat turística i de com ells hi participen i la desenvolupen. Per aquest motiu, es podria considerar que, segons les etapes del cicle de vida del turisme proposades per Butler, Linjiatang es troba en l'etapa d'implicació, ja que el nivell de desenvolupament encara és baix i l'àrea de mercat està poc definida, tot i que ja fa uns anys que reben turisme. A més, fins fa poc el turisme que rebien era només de la tercera edat, i aquest s'està començant a diversificar, atraient més jovent que busca activitats a la natura.

3.4.7 Impactes produïts pel turisme

L'activitat turística a Linjiatang encara és un fet molt recent, per tant no es poden analitzar a grans trets els impactes produïts per aquest. El que sí es va poder observar van ser experiències de la gent que s'està dedicant al turisme, que valoraven fins a quin punt aquesta activitat és bona i fins on ells estan disposats a arribar.

Conversant amb els habitants de la població, van explicar com recentment hi va haver una època on les cases d'hostes acollien tots els turistes que ho demanaven, sense cap mena de filtre, ja que només veien el benefici econòmic que això els aportava. Va arribar el punt, però, en que els propis amfitrions van decidir no acollir més segons quin tipus de turisme, principalment occidental, ja que molts cops se sentien amenaçats per ells, en el sentit de que no sabien respectar les seves tradicions ni costums.

Un exemple d'aquesta amenaça va ser deguda al xoc cultural, i es que no sempre els occidentals entenem o coneixem els costums xinesos. A la Xina, tenen el costum de posar menjar en abundància a taula, ja que per a ells és quelcom de simbòlic: després de passar anys de pobresa i fam, quan aconsegueixen tenir diners i menjar a taula donen tot el que tenen als seus convidats, com a mostra de riquesa. La tradició diu que el convidat sempre ha de deixar una part del menjar que li ha estat donat, per tal de demostrar a l'amfitrió que n'ha tingut suficient, al contrari de si l'amfitrió hagués estat pobre, que el convidat s'hagués quedat amb gana. En el cas que ens va explicar la propietària de la casa d'hostes, es va trobar amb alguns grups d'estrangers que degut potser a la seva ignorància o potser a la seva falta de respecte, no seguien aquesta tradició i el seu comportament durant els àpats no era l'adequat, reclamant més menjar o deixant plats sencers.

Un altre exemple que ens van explicar relacionat amb la cultura a l'hora de menjar és que a la Xina no es fa primer plat, segon i postres, com a molts països Europeus, sinó que es posen tots els plats a taula junts i cadascú agafa el que li ve de gust. Pot ser que n'hi hagi algun que no t'agradi, però com que normalment es comparteix la taula amb unes vuit persones més això no ha de suposar un problema, ja que el més probable és que hi haurà algú altre a qui li agradarà. La cuinera de la casa d'hostes es va trobar amb alguns individus que, mentre ella preparava el menjar – ja que en aquestes cases tenen totes les portes obertes i pots seure amb ells a la cuina mentre fan el menjar – li deien que d'allò no en cuinés, que no els agradava. El que per a la nostra cultura pot ser un fet que es pot passar per alt, per a un xinès és una falta de respecte molt gran, encara que a la llarga li acabis pagant el que et menjaràs.

Un impacte relacionat amb el medi que encara no s'ha produït però alguns vilatans veuen que pot succeir amb el temps, és la por a que moltes de les famílies que sempre s'han dedicat a l'agricultura es comencin a dedicar al turisme, al ser un treball menys dur físicament i que aporta beneficis molt més ràpid i durant més mesos a l'any. Actualment hi ha un 50% de la població dedicada a l'agricultura i l'altre 50% al turisme, però es tem que, a mesura que siguin més els locals que parlin mandarí i anglès, es perdin les costums del camp degut a l'activitat turística dominant.

Però no tot han de ser impactes negatius. Per a Linjiatang el turisme és un impacte positiu en la mesura que aporta uns ingressos extres a la població, que d'altra manera no obtindrien. A més, amb el contacte amb gent d'altres indrets de Xina o del món tenen l'oportunitat de conèixer altres realitats, que potser no podrien ni imaginar mai, a l'estar aïllats social, econòmica i políticament.

4 Propostes de millora

Després de l'estudi del marc teòric de l'ecoturisme i l'observació *in situ* del desenvolupament i la gestió turística al poblat de Linjiatang (Xina) es plantegen una sèrie de propostes de millora per al turisme d'aquesta població, sempre mantenint la naturalesa bàsica de l'activitat a la regió, que és la preservació del medi ambient i de la cultura i les tradicions del lloc.

Com s'ha vist, el govern de la regió ja fa una tasca important educant els treballadors del sector i regulant la capacitat de càrrega de la zona, per tant són temes en els quals no s'entrarà més profundament.

La proposta està enfocada sobretot en l'àmbit del màrqueting turístic, ja que és el que més manca en la gestió turística. Fins ara el poblat ha anat rebent turistes, tan nacionals com internacionals. Els nacionals gràcies al boca orella i a algunes xarxes socials xineses. Els internacionals perquè algun nacional els ha parlat de la zona o perquè hi ha anat mitjançant YEJO Circle – de moment és l'únic *tour operador* que ha actuat i actua a la població –.

Però això no és suficient si es vol tenir i mantenir un turisme de qualitat, ja que sinó es fa una promoció més potent a la llarga, quan la destinació sigui madura, serà més difícil que una actuació ràpida resulti factible.

La primera fórmula que es pot aplicar a la població en quant a millora turística és la senyalització dels camins. Si bé és cert que normalment es lloga un guia per fer les excurisons, la majoria de senders no són complicats, i si estiguessin ben senyalats els turistes els podrien fer sols.

També es proposa la creació d'un centre d'interpretació del territori, així tot visitant podria saber perquè Linjiatang està rodejat de bambú, quina és la fauna que habita a la zona, què es pot fer amb les plantes que s'hi troben – moltes d'elles medicinals –, o a què es dedica la gent del poblat i quines són les seves tradicions i costums. També seria important que s'expliquessin als visitants algunes normes bàsiques de respecte al medi ambient i a la població local, treballant el tema de la sostenibilitat. Aquest centre podria servir alhora de punt d'informació turística, que entregués mapes de la zona i informació sobre les diferents cases d'hostes. A la llarga aquest centre el podria dedicar a gestionar les reserves de grups per a activitats a la natura, o fins i tot coordinar l'allotjament amb les cases d'hostes per tals que els beneficis quedessin més repartits i evitar que uns negocis tinguessin uns beneficis molt

més alts que altres, tenint en compte que degut al pla sobre el turisme que fa el govern no hi ha competència de preus ni de condicions.

Finalment es treballaria amb les cases d'hostes per tal d'implantar un pla de promoció per a cada una, o de totes en conjunt, ja que al tenir preus i serveis unificats la competència entre cases no existeix. El pla consistiria en crear una *websit*e pel negoci, on el client pogués veure fotografies del lloc abans de la seva arribada; els preus estipulats; els dies d'obertura; i fer la reserva. Mica en mica s'aniria connectant aquesta *web* amb les xarxes socials com Facebook, Twitter, Weibo (el Twitter xinès), Tripadvisor o Foursquare, entre d'altres, alternant tant les xarxes internacionals com les nacionals.

Paral·lelament a aquest pla de promoció es podria implantar un sistema de reserves, per fer més fàcil per al client la reserva per internet i per a l'empresa la gestió de la mateixa.

5 Conclusions

La Xina és un país ple de contrastos, de fet és podria dir que és més que un país, és tot un món. Degut a la seva gran extensió es poden trobar paisatges, cultures i tradicions molt diverses de nord a sud i d'est a oest. El contrast entre les zones i la gent rica també existeix, i és molt gran. Trobem ciutats immenses, plenes de gratacels que no ens deixen veure l'horitzó, però també petits poblets on poder admirar la via làctia.

En aquest estudi de cas s'ha analitzat el turisme en un d'aquests poblets de la Xina a partir d'un marc teòric elaborat amb diferents conceptes com són: el turisme solidari i el turisme sostenible, acabant relacionant-los tots ells amb l'ecoturisme, ja que en el poblat a analitzar és el tipus de turisme que ha estat buscant fins ara i vol mantenir. Com s'ha vist al llarg del treball l'ecoturisme és un tipus de turisme que es desenvolupa en àrees poc alterades, naturals, per a poder observar i gaudir tant del medi com de la cultura de la zona visitada, sempre respectant l'entorn i els seus habitants. El terme ecoturisme s'ha relacionat en aquest cas als conceptes de turisme solidari i turisme sostenible ja que tots ells es desenvolupen en àrees poc transformades per l'home. Cal emfatitzar, però, que aquest no és l'únic motiu. Pel que fa al turisme solidari té relació amb l'ecoturisme ja que fa que l'activitat turística a la zona aporti uns beneficis que d'altra manera seria molt difícil que hi arribessin. En el cas del turisme sostenible la relació rau en el fet que ambdós conceptes busquen la preservació del medi, la no alteració, per que així tothom en gaudeixi i se'n pugui continuar gaudint. S'ha vist també que segons el pensament xinès l'ecoturisme va relacionat amb la cultura, ja que segons la seva filosofia natura i cultura són dues coses que no es poden separar, una va implícita a l'altra, és la unió de la terra i l'home.

El turisme a la Xina és un nou motor econòmic pel país, que junt amb d'altres factors està ajudant a impulsar-lo a esdevenir una de les economies mundials més fortes. Com s'ha estudiat en aquest treball, el turisme és un sector relativament nou, ja que abans estava molt restringit, fins i tot prohibit. Des de l'obertura del mercat xinès a la resta del món, cada cop són més els turistes interessats en anar a visitar aquest exòtic país, ja sigui per a fer-hi negocis o simplement per lleure. En el cas dels turistes que hi van per oci, molts d'ells aprofiten per fer ecoturisme, ja que gràcies a la gran extensió de la Xina encara hi ha àrees poc explotades, on el visitant pot gaudir de la naturalesa i d'una cultura encara molt tradicional.

El poblat de Linjiatang és un d'aquests casos. Tot i que el tipus de turisme inicial del poblat era el de la tercera edat (els jubilats), cada cop són més els joves que s'interessen per anar a passar uns dies a la muntanya i aprofitar per dur-hi a terme activitats com podrien ser: el senderisme, l'escalada o pujar el riu.

Aprofitant l'estada a la Xina, es va poder visitar el poblet en qüestió, i de l'observació junt amb els coneixements adquirits durant la carrera en va sorgir aquest estudi de cas, ja que es va detectar una manca de promoció turística important a l'indret en concret. Tot i que el que es busca finalment no és un gran 'boom' turístic al poblat, cal prestar atenció a noves formules de màrqueting, ja que fins al moment les poques que hi ha són molt dèbils i ineficients. No es pretén canviar la línia que el poblat ha pres amb el turisme, ja que si s'arribés a massificar l'indret aquest perdria el seu encant. El que és interessant precisament d'aquest poblat, a part dels recursos turístics de la vora – un d'ells únic al món –, és que els seus habitants continuïn vivint de l'agricultura i del turisme, per tal de poder compensar l'economia, però alhora mantenir el medi ambient. Al cap i a la fi el que es pretén és actuar d'una manera solidaria i sostenible amb els seus habitants i l'entorn i evitar que el turisme provoqui uns danys irreversibles, ja que com diu el proverbi oriental "El turisme és com el foc, et pot cuinar el menjar o et pot cremar la casa".

Al llarg de la recerca per aquest treball han anat sorgint una sèrie d'imprevistos. Primer de tot el que es buscava era fer un estudi sobre alguna ONG que actuès a la Xina. És difícil trobar-ne alguna que es dediqui al turisme voluntari, solidari o de cooperació. Tot i així, quan se'n va trobar una no va acabar de donar una resposta final a l'opció d'anar a passar uns dies amb la comunitat amb la que s'estava col·laborant per tal de fer un estudi del cas. Així és com, després de molt cercar es va conèixer YEJO Circle, un tour operador establert a Xina que ofereix viatges ecoturístics de curta, mitjana i llarga durada. Amb ell sí que es va arribar a un acord per tal de contractar una sortida i poder passar uns dies amb una comunitat rural, a part de dur a terme diferents activitats a la natura. A partir d'aquí es va canviar lleugerament l'enfocament del treball fins a esdevenir el que avui tenim a les mans.

L'altre gran problema que es va trobar va ser a l'hora de fer cerques sobre Xina dins del mateix país, ja fos per Internet o a través de llibres, diaris o revistes. Com s'ha vist el govern xinès restringeix encara la llibertat d'expressió, així com censura la informació que surt i entra al país. Tot i que hi ha maneres de saltar-se aquesta censura no sempre és fàcil obtenir la informació desitjada, o que al final aquesta sigui verídica, ja que molta acaba sent manipulada. La sort va

ser que gran part del marc teòric es va desenvolupar a Catalunya, on quan s'havien de fer les cerques no es trobaven aquestes limitacions.

Finalment, cal dir que la manca d'informació relacionada amb el poblat, així com el fet de que la que hi ha del comtat està majoritàriament en xinès, també han dificultat la tasca, però alhora ha fet plantejar el fet de tirar endavant el projecte d'estudi, per tal de que serveixi com a precedent per a millorar el turisme de la regió i, per que no, adaptar en un futur el cas a poblacions que es trobin en un estat similar.

De la motivació inicial d'aquest treball, a la llarga n'ha anat sorgint una altra. Sóc conscient de que aquest estudi podria ser molt més profund, passant més dies al poblat i comunicant-me directament amb els vilatans per tal de poder entendre millor quines són les seves inquietuds i preocupacions, així com quines idees i plans tenen sobre el futur del turisme a Linjiatang. Per aquest motiu, junt amb el fet de que de cara a l'any que ve tinc el plantejament de fer el Màster en Turisme Cultural que s'imparteix a la Facultat de Turisme de la Universitat de Girona, i sabent que aquesta ofereix la oportunitat de fer una estada a la Universitat de Sun Yat-Sen, a la Xina, durant el segon semestre, considero que seria interessant continuar la recerca del turisme a la Xina, centrada en aquest poble en concret o en algun amb característiques similars, duent a terme la meva màster tesi i, potser a la llarga, fins i tot una tesi doctoral centrada en la mateixa temàtica.

6 Agraïments

Voldria agrair la col·laboració en aquest treball als treballadors de YEJO Circle, especialment a la Feng i en Joan, sense l'ajuda dels quals molta de la informació desenvolupada en l'apartat dedicat al poblat de Linjiatang no hagués estat possible de trobar.

També agrair el suport i l'ajuda del meu tutor, el Dr. Lluís Mundet, que tot i ell ser a Brasil i jo a la Xina ha mantingut el contacte a través de correu electrònic i Skype per tal de que aquest treball trobés el seu camí.

Finalment, vull tenir present en aquest apartat a tota la gent del meu entorn que m'ha donat suport des de Catalunya com a la Xina per tal de tirar endavant amb el projecte i que m'han ajudat quan m'he trobat amb problemes de manca d'informació deguts a les restriccions xineses.

Moltes gràcies a tots.

7 Bibliografia

Bou, L. (8 / Octubre / 2010). *El Singular Digital.cat.* Consultat el 15 / Juny / 2013, a Societat: http://www.elsingulardigital.cat/cat/notices/2010/10/el_dissident_xines_liu_xiaobo_premi_nobel_de_la_pau_57868.php

Ceballos-Lascuráin, H., & Lindgerg, K. (1993). Ecotourism as a worldwide phenomenon. A K. Lindberg, & D. E. Hawkins, *Ecotourism: a guide for planners and managers* (p. 12-14). North Bennington: The Ecotourism Society.

China Absolute Tours. (2012). *China Absolute Tours*. Consultat el 20 / Juny / 2013, a Lin'an: http://www.absolutechinatours.com/Hangzhou-attractions/Lin-an-1023.html

Council, W. T., & Economics, O. (2013). *Travel & Tourism: Economic Impact 2013, China.* Londres: WTTC.

Ctrip. (2013). *China Travel*. Consultat el 20 / Juny / 2013, a Lin'an Guide: http://english.ctrip.com/travel/city/linan/

Equip de l'informe sobre el DH. (2013). *Informe sobre Desarrollo Humano.* Nova York: PNUD (Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament).

Generalitat de Catalunya. (2002). *Declaració de la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient Humà.* Barcelona: Generalitat de Catalunya.

Govern de Hangzhou. (2013). *About Hangzhou*. Consultat el 20 / Juny / 2013, a Lin'an City: http://eng.hangzhou.gov.cn/

Govern de Xina. (2013). *The Central People's Government of the People's Republc of China*. Consultat el Juny / 2013, a http://english.gov.cn/

Group, T. W. (2013). *The World Bank*. Consultat el 15 / Maig / 2013, a Working for a Wolrd Free of Poverty: http://data.worldbank.org/country/china

Intermón Oxfam. (2004). *Otros mundos: viajes alternativos y solidarios.* Barcelona: Intermón Oxfam.

International Model Forest Network. (2013). *Lin'an Model Forest*. Consultat el Juny / 2013, a http://imfn.net/linan-model-forest

Ling, Y. (2003). *Food and Agriculture Organization of the United Nations.* Consultat el 22 / Juny / 2013, a Lin'an County: A Model for the Future?: ftp://ftp.fao.org/docrep/fao/007/AE542e/ae542e19.pdf

Miralles Plantalamor, J., & Roselló Campins, A. (2009). *El turisme sostenible com a eina de cooperació per al desenvolupament. Experiències a Amèrica Central.* (Vol. 05). Palma de Mallorca: Universitat de les Illes Balears.

Murowchick, R. (1995). *Cunas de la civilización China.* Barcelona: Folio.

Nacions Unides. (2003). *ESCAP Virtual Conference.* Consultat el 8 / Juliol / 2013, a China's Agenda 21: http://www.unescap.org/drpad/vc/conference/ex_cn_1_ca21.htm

National Bureau of Statistics of China. (2012). *BRICS Joint Statistical Publication 2011*. Consultat el Juny / 2013, a http://www.stats.gov.cn

National Bureau of Statistics of China. (2012). *China Statistical Yearbook*. Consultat el 20 / Juny / 2013, a http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2012/indexeh.htm

ONU. (2013). *Naciones Unidas. Nosotros los pueblos... unidos por un mundo mejor.* Consultat el 10 / Abril / 2013, a La organización: http://www.un.org/es/

Organització Mundial del Turisme. (2013). *Acerca de la OMT*. Consultat el 14 / gener / 2013, a Organización Mundial del Turismo OMT: http://www2.unwto.org/es

Pérez de las Heras, M. (2004). *Manual del turismo sostenible: cómo conseguir un turismo social, económico y ambientamente responsable* (1a ed.). Madrid: Mundi-Prensa.

PNUMA, & OMT. (2002). *Declaració del Quebec sobre Ecoturisme.* Quebec: ONU.

Seguí Llinàs, M. (2006). *Els indicadors en els projectes de cooperació en turisme sostenible* (Vol. 02). Palma de Mallorca: Universitat de les Illes Balears.

Sofield, T., & Li, F. (2007). China: ecotourism and cultural tourism, harmony or dissonance? A J. Higham, *Critical issues in ecotourism: Understanding a complex tourism phenomenon.* Elsevier Ltd.

TIES. (1990). *The International Ecotourism Society*. Consultat el 15 / abril / 2013, a What is Ecotourism: http://www.ecotourism.org/what-is-ecotourism

UdG. (2012). *Universitat de Girona.* Consultat el 25 / Juliol / 2013, a Recull de Noticies: http://www.udg.edu/ft/Noticies/Arxiudenoticies/tabid/2430/p/25547/language/ca-ES/Default.aspx

UIB. (2003). *Universitat de les Illes Balears.* Consultat el 15 / Maig / 2013, a http://comunicacio.uib.es/digitalAssets/127/127447_33_turismexina.pdf

UNESCO. (2012). *Country Programming Document for the People's Republic of China, 2011 - 2015.* Pequín: UNESCO.

UNWTO. (1998). *Guide for Local Authorities on Developing Sustainable Tourism.* Madrid: WTO.

UNWTO. (2010). *Study on Chinese Outbound Travel to Africa.* Madrid: UNWTO.

WCED. (1987). *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future.* ONU.

Wikipedia. (2013). *Hangzhou*. Consultat el 24 / juliol / 2013, a https://en.wikipedia.org/wiki/Hangzhou

WTTC. (2013). *World Travel & Tourism Council*. Consultat el 10 / Abril / 2013, a Country Reports: http://www.wttc.org/

YEJO Circle. (2013). *YEJO Circle - Get RIEL*. Consultat el 20 / Juny / 2013, a About us: http://www.yejocircle.com/